

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Emilii Sukertowej Biedrawiny w Olsztynie

CZYTELNIA WBP

*bibliotekarz
olsztyński*

III/85

WOJEWODZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny

w Olsztynie

BIBLIOTEKARZ OLSZTYŃSKI

Nr 3/ 1985

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1950

BIBLIOTEKARZ OLSZTYŃSKI

Nr 3/1985

Zespół autorsko-redakcyjny:

Krystyna Bartoszewicz-Zykubek, Jan
Burakowski /przewodniczący/, Halina
Gizyńska-Burakowska, Henryk Jakubiec,
Zdzisława Kosmowska, Jolanta Juran,
Beata Rudzka-Florczuk, Izabela Syrojć,
Bożena Wasilewska.

Wydawca: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii
Sukertowej-Biedrwiny, 10-411 Olsztyn,
ul. Kołobrzeska 27. Działalność w ramach UMK
w Olsztynie. Nakład 350 egz. Nr F3
Maszynopis: 5,7.

SPIS TREŚCI:

I. W naszych bibliotekach

1. "Trzeci księgozbiór" /Waldemar Goncerzewicz/. 3
2. Od wypożyczenia do imprezy - od imprezy do wypożyczenia /Teresa Pakara/. 5
3. W kręgu książki mówionej /Zdzisława Kosmowska/. 7
4. To i owo z życia bibliotek i bibliotekarzy - nie tylko olsztyńskich/ /Ps., J.B./ 9

II. Pisarze - bibliotekarze - czytelnicy

5. Henryk Panas /Halina Giżyńska-Burakowska/.11
6. Jubileusz 25-lecia pracy Kol. Janiny Miedzińskiej /Mieczysława Sajkowska/.14
7. Czytelnicy o "Skiroławkach" /Jan Burakowski/.14

III. Pomoce metodyczne. Przepisy prawne.

8. O polskość Warmii i Mazur. Lekcja biblioteczna /Olga Barnik/.19
9. Hans Christian Andersen. Wieczór baśni /Danuta Pol-Czajkowska/.24
10. Wybór przepisów prawnych dotyczących bibliotek i spraw pracowniczych /Barbara Piotrowska/.27

IV. Zestawienia bibliograficzne.

11. Henryk Panas /Anna Dominik/.28
12. Joachim Lelewel /Beata Rudzka-Florczuk/.31
13. Feliks Nowowiejski /Anna Dominik/.37
14. "Gazeta Olsztyńska" w l. 1886-1939 /Irena Walczak/.40
15. Mazurska Partia Ludowa /Irena Walczak/.43
16. Międzynarodowy Dzień Kobiet. Geneza. Materiały repertuarowe /Jolanta Juran/.45

V. Nowości wydawnicze

17. Poradnik bibliograficzny "Warmia i Mazury
1945-1984" /Izabela Syrojć/ 47
18. Nowe książki o Warmii i Mazurach /Bożena
Wasilewska/ 49
19. Źródła informacyjno-bibliograficzne /Beata
Rudzka-Florczuk/ 52

- VI. 20. Kalendarium rocznic i obchodów. Styczeń-marzec 1986r.
/Beata Rudzka-Florczuk/. 54

VII. Kronika bibliotek. Fakty i wydarzenia z okresu:
lipiec-wrzesień 1985 r.

21. Sesja naukowa "Rola kultury w integracji Ziemi
Odzyskanych" /J.B./ 62
22. Zmiany lokalowe WBP w Olsztynie /J.B./ 63
23. Z życia Federacji Związków Zawodowych Pracowników
Kultury i Sztuki /Sabina Dogwilło/. 64
24. Kolejny "Zestaw pomocy metodycznych znajdujących
się w Gabinetach Metodycznym WBP w Olsztynie"
/Krystyna Bartoszewicz-Zykubek/ 65
25. Kalendarium wydarzeń z życia bibliotek publicznych
i zakładowych oraz organizacji społecznych środo-
wiska bibliotekarskiego /Jan Burekowski/ 66

I. W NASZYCH BIBLIOTEKACH

Waldemar Goncerzewicz

Kier. Filii nr 8

WEP w Olsztynie

1. "Trzeci księgozbiór"

Do księgozbioru podręcznego, oprócz encyklopedii, słowników i informatorów, trafiają też książki, które z ideą tego księgozbioru nie mają wiele wspólnego, gdyż korzystanie z nich na miejscu mijają się z celem. Myślę tu o wszelkich wydawnictwach albumowych, także o historii literatury, historii i geografii, biografiach, w sumie o książkach, które można rozsądnie wykorzystać jedynie studiując je w domu. Jeśli czytelnik prosi o notkę biograficzną jakiegoś pisarza czy uczonego, wystarczy do tego informacja encyklopedyczna bądź słownikowa. Jeśli natomiast ma napisać referat i porównać, np., dwa okresy literackie, musi sięgnąć do obszerniejszych opracowań i korzystać z nich przez dłuższy czas. Ze względu jednak na liczbę egzemplarzy (najczęściej biblioteka dysponuje jednym), a także wysoką wartość pieniężną pozycja taka stoi przeważnie w księgozbiorze podręcznym!

Przykładem na plus jest "Historia literatury polskiej w zarysie", którą posiadamy w 2 egzemplarzach, jeden umieszczony jest w księgozbiorze podręcznym, a drugi na dostępnej półce i może być wypożyczony do domu.

Ponieważ zawartość księgozbioru podręcznego zależy przede wszystkim od kierownika filii, często napotyka się trudności przy najważniejszym przeznaczeniu danej książki. Na przykład "Zarys dziejów Polski" - J. Topolskiego, czy "Powstanie Warszawskie" - J. Ciechanowskiego właściwie powinny stać na półce w swoim dziale, w wypożyczalni, bezpieczniej jednak (z uwagi na realną niestety możliwość kradzieży) umieścić je w księgozbiorze podręcznym. Może być - i jest często stosowane - inne wyjście - schować "gdzieś z boku". I tu wyłania się problem. Aby nie ryzykować zagubienia cennej książki i nie zapełniać księgozbioru podręcznego książkami, które tam stać nie muszą, umieszcza się je w miejscu niedostępnym

dla czytelnika, gdzieś na zapleczu. Wszystko byłoby dobrze, gdyby sprawa dotyczyła kilku pozycji. Niestety, właśnie ten księgozbiór rozbija się w szybkim tempie. Powstaje więc w bibliotece, niezależnie od dwóch istniejących zbiorów - wypożyczalni i czytelni - księgozbiór trzeci, w którym znajduje się w zasadzie wszystko co kosztowne, dobrze oprawione, atrakcyjnie wydane, poszukiwane, co właśnie powinno być wizytówką biblioteki.

Myszę o efektownych wydaniach "Pana Tadeusza", "Starej baśni", także o "Mitach greckich", "Księżdzie tysiąca i jednej nocy", "Historii starożytnego Rzymu", "Żywotach cesarów", ostatnio wznowioną "Polsce Piastów" czy nawet pozycjach typu "Majsterkowanie" lub "Działka moje hobby". Tytułów jest wiele. Nie korzysta się z tych książek na miejscu, nie są one informatorami, jakim zbiorem powinien charakteryzować się księgozbiór podręczny. Są to w sumie książki mało wykorzystane choć mogą i powinny być bestsellerami.

Co można zrobić?

Rozwiązań może być kilka:

- zaniechanie gromadzenia takich książek na zapleczu i włączenie do księgozbioru ogólnie dostępnego. Pójdą wtedy w "ruch" lecz istnieje ryzyko ich utraty, gdyż stanowią na pewno wielką pokusę dla nawet względnie uczciwego czytelnika,
- umieszczenie ich w księgozbiorze podręcznym. Poszerzymy wówczas ten księgozbiór o książki mało przydatne w czytelni, nie mówiąc o rozterkach, jakie będzie miał bibliotekarz zastanawiając się, czy np. w drodze wyjątku nie wypożyczyć jednak czegoś do domu,
- jeżeli jest to możliwe, umieszczenie regałów z książkami popularnonaukowymi w miejscu dostępnym dla czytelnika, ale blisko lady i w zasięgu wzroku bibliotekarza. Atrakcyjne książki będą wtedy względnie bezpieczne a czytelnik może je zauważyć i wypożyczyć.

Trzecie rozwiązanie wydaje się być najlepsze - jeśli tylko jest możliwe ze względów lokalowych.

Podczas pobytu w bibliotece w Malborku zauważyłem obok lady z kartoteką regał, na którym pod nowościami stały książki, o których mowa. Obok najpoczytniejszej beletrystyki widziałem tam książki z ogrodnictwa, majsterkowania, filmu, historii i innych działów - w sumie te najatrakcyjniejsze, ładnie wydane i drogie, po które chętnie sięga czytelnik, niekoniecznie szukając konkretnej informacji.

Może to jest sposób?

Teresa Makara

Kierownik Wypożyczalni
MGBP w Biskupcu Resz.

2. Od wypożyczenia do imprezy - od imprezy do wypożyczenia.

W pracy bibliotekarza, podobnie jak we wszystkich innych formach oddziaływania wychowawczego, podstawową sprawą jest poznanie aktualnych zainteresowań czytelników. Z zainteresowań wynikają potrzeby czytelnicze, które bibliotekarz powinien w miarę możliwości zaspokoić.

Z chwilą zapisu do biblioteki, czytelnik zostaje włączony do naszej bibliotecznej rodziny. A moim podstawowym zadaniem jest poznać jego zainteresowania i gusty literackie. A oto jeden ze stosowanych sposobów poznawania tych zainteresowań i ich zaspokojenie. - Aby zgromadzić czytelników interesujących się określonym tematem, organizuję m.in. rozmaite imprezy czytelnicze.

I tak, np., czytelnicy młodzieżowi często i z dużą satysfakcją opowiadali mi o swoich biblioteczkach domowych i gromadzonych książkach, to zmobilizowało mnie do pobudzenia zainteresowań bibliofilskich wśród szerszej grupy czytelników. Ogłosiłam "Konkurs na najciekawsze publikacje w księgozbiorach uczniowskich". Uczestnikom konkursu pozostawiłam dużą swobodę formy wypowiedzi, czytelnicy opisywali zasoby, sposób gromadzenia, pochodzenie posiadanych egzemplarzy, przyczyny zainteresowań bibliofilskich itd. Konkursem zainteresowało się wielu czytelników, a zebrane materiały były naprawdę ciekawe. Np. uczennica kl. IV Liceum Ogólnokształcącego pisała: "...Od momentu, gdy nauczyłam się pisać i czytać, książka stała się moim nierozłącznym towarzyszem. Była i jest ona dla mnie oknem na świat, jako, że wychowuję się na wsi i poza książką nie mam innych form rozrywki. W niej to z wielką pasją odkrywałam nowe, nieznanne rzeczy, pojęcia, nowych ludzi. Początkowo moje spotkania z książką stanowiły pozycje z literatury dziecięcej, następnie rozczytywałam się w literaturze młodzieżowej: K. May, K. Siesicka, A. Szklarski i inni. Gdy stawałam się coraz starsza, pewnej krystalizacji uległy moje zainteresowania. Zaczęłam się dogłębniej interesować przedmiotami humanistycznymi: język polski, historia ...

I tak zrodził się pomysł założenia własnego księgozbioru.

Analizując prace stwierdziłam, że jednych porywa to co odległe w czasie i przestrzeni, innych pasjonuje czytanie o życiu im bliskim, dobrze znanym, niemal własnym. Są też czytelnicy, którzy żądają aby wszystko w książce było "najprawdziwsze" i tylko wtedy mają zaufanie do pisarza.

Obok omówionego tu konkursu, łatwego i prostego, organizowałam w swojej bibliotece konkursy trudniejsze, które były już formą wdrażania do systematycznego i planowego czytelnictwa, wymagającą współpracy z nauczycielami, zwłaszcza z polonistą. Np. konkurs "Jan Kochanowski - wielki humanista", którego celem było głębsze zainteresowanie czytelników postacią i twórczością poety epoki Renesansu. Konkurs ten zaadresowałam do uczniów kl. I Liceum Ogólnokształcącego, ponieważ obok opracowań monograficznych na temat życia i twórczości Kochanowskiego główną pozycją lekturą była "Odprawa posłów greckich" /lektura obowiązkowa/. Do współpracy zaprosiłam polonistkę, zorganizowałam cykl zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży, jako, że konkurs był II etapowy. I w tym przypadku cel został osiągnięty, bo to co dla młodzieży w szkole jest obowiązkowe i czasami "nudne" może być przyjemne i pożyteczne w bibliotece, jeżeli jest przeprowadzone w sposób nieszablonowy.

Okazją do szerszego pogłębienia zainteresowań czytelniczych może być fascynacja czytelników twórczością poety, pisarza lub obchody rocznicowe. Oto konkretny przykład. Na zapotrzebowania czytelników zorganizowałam wieczór poezji i piosenek przy świecach pod hasłem "Edward Stachura - poeta serca". Imprezę przygotowaliśmy na zajęciach pozalekcyjnych w bibliotece z aktywnym bibliotecznym, z którym współpracujemy już 3 lata. Jest to 7-osobowa grupa młodzieży licealnej, która z okazji 40-lecia PRL odznaczona została naszą odznaką czytelniczą - "Najlepszy czytelnik".

Organizację wieczoru literackiego zaczęłam od zebrania czytelniczego, na którym podzieliliśmy się zadaniami, jedna z uczennic podjęła się opracowania scenariusza przy pomocy dostępnych publikacji książkowych i recenzji literackich, inna grupa przygotowaniem dekoracji i urządzeniem sali. Imprezę przygotowano starannie i ciekawie, młodzież sporo czasu poświęciła zajęciom pozalekcyjnym w bibliotece, ale korzyść była duża zarówno dla organizatorów jak i uczestników. Ten sam scenariusz imprezy powtórzony został na lekcji języka polskiego w kl. IV Liceum Ogólnokształcącego.

Szczególnie uroczyste zaakcentowane obchody 40-lecia Powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy. Młodzież z zespołu "żywego słowa" przedstawiła na kilku imprezach czytelniczych montaż poetycko-muzyczny "O Warmio moja miła", ukazujący teksty literackie dotyczące dziejów ziemi warmińsko-mazurskiej, sylwetki działaczy i poetów walczących o wyzwolenie narodowe i społeczne. Została podkreślona twórczość: Wojciecha Kętrzyńskiego, Michała Kajki, Marii Ziętary-Malewskiej i innych.

Wystawienie dobrego montażu literackiego w naszej pracy bibliotecznej z zespołem "żywego słowa" uważam za celowe ponieważ poprzez odpowiedni dobór utworów można wprowadzić element propagandy czytelnictwa. Tematyka może być różna- np. poświęcona twórczości jednego pisarza lub grupy pisarzy czy też zagadnieniu lub rocznicy.

W programie każdej imprezy czytelniczej, obowiązkowym punktem jest przegląd książek wiążących się tematycznie z imprezą, zachęcający do przeczytania tych dzieł, którymi posłużyliśmy się przy sporządzeniu montażu.

Zdzisława Kosmowska

Instruktor WBP w Olsztynie

3. W kręgu książki mówionej

Książka mówiona, nagrywana na płytę lub taśmę, jest niezwykle cenną formą upowszechniania literatury wśród niewidomych. Okazało się, że czułość palców w pewnym wieku zanika i nauczanie posługiwania się pismem braillo wskimi ludzi starszych staje się czasami niemożliwe. Dla tych niewidomych książka mówiona jest właściwie jedyną drogą do poznania literatury.

Już od pięciu lat w siedzibie Zarządu Okręgu Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie przy ul. Mickiewicza 17, członkowie Związku mają możliwość korzystania ze zgromadzonych przez WBP zbiorów książki mówionej. Całość dotychczasowych zbiorów licząca 10.308 kaset /ponad 540 tytułów/, gromadzona była przez Dział Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie od niedawna, bo dopiero od ośmiu lat. Koszt zakupionych kaset w ciągu roku jest

nie miały. Na przykład w roku 1984 zakupiono kasety na sumę ponad 400 tys. złotych. Koszt jednej kasety wynosi ok. 350 zł. Nie należą do rzadkości takie pozycje jak np. M. Szolochowa - "Cichy Don" nagrany na 63 kasetach, lub J. Galsworthy - "Saga rodu Forsyte"ów na 81 kasetach. Przeciętnie jeden tytuł składa się z 14 kaset. Rocznie nagrywa się na taśmę magnetofonową ok. 80 tytułów. Są to często pozycje, które ze względu na swoją objętość nie są wydawane "Braillem".

Obok literatury pięknej polskiej i obcej jest ^{tu} literatura popularnonaukowa oraz literatura dla dzieci i młodzieży łącznie z lekturami. Wydawać się może, że ilość tytułów jest zbyt skromna i wybór niewielki. Należy tu podkreślić, że Biuro Wydawnictw PZN ze szczególną starannością dobiera tytuły nagrywanych książek, uwzględniając różnorodne zainteresowania odbiorców oraz ich wiek.

Zarząd Okręgu w Olsztynie zrzesza ok. 1500 członków. Są wśród nich osoby niedowidzące i niewidomi. Środa /godz. 10-12/ jest dla olsztyńskiego Koła dniem spotkań. Czasami organizowana jest impreza lub wybieczka, spotkania z ciekawymi ludźmi, rozgrywki szachowe, omawiane i załatwiane są sprawy organizacyjne, wypożyczanie książki mówionej lub po prostu spotkanie wynikające z potrzeby bycia z drugim przyjaznym człowiekiem.

Dla pracownika administracyjnego PZN - Pani Iwony Młynarczyk - wypożyczanie kaset jest dodatkową czynnością obok licznych innych zajęć. Zaledwie 7,4% członków Związku /111 czytelników/ korzysta z tej formy kontaktu z książką. Ilość osób korzystających z usług punktu od lat nie zmienia się. Wśród wypożyczających jest tylko 11 dzieci a przecież Koło zrzesza ich 77. Małe wykorzystanie istniejących zbiorów kaset wydaje się mieć kilka powodów, a mianowicie:

- brak dostatecznej ilości sprzętu /magnetofony kasetowe/,
- zbyt mała informacja o istnieniu punktów wypożyczeń,
- odległość od punktu, w wypadku osób zamieszkujących poza Olsztynem.

Pewne nadzieje na poprawę zainteresowania książką mówioną rysuje się w związku z powstaniem przy Oddziałach PZN w Ostródzie, Iławie i Kętrzynie, staraniem WBP, trzech nowych punktów wypożyczeń kaset.

Dział Zbiorów Specjalnych opracował katalogi książki mówionej w formie broszur i rozesłał je do wszystkich większych bibliotek w terenie oraz Oddziałów PZN. Jest też opracowany dźwiękowy katalog nowości za r. 1983, oraz ostatnio przygotowany adnotowany katalog wszystkich książek. Katalogi te są ogromnym ułatwieniem dla osób wypożyczających i pośredniczących w wypożyczeniu.

Istotną sprawą powinno być poinformowanie wszystkich bibliotekarzy łącznie z kierownikami punktów bibliotecznych o możliwości i warunkach korzystania z kaset książki mówionej, zainteresowanie się po prostu na swoim terenie człowiekiem niewidzącym. Ale nie tylko. Pozostaje przecież jeszcze problem innych ludzi niepełnosprawnych - zwłaszcza dotarcie do tych, którzy nie mogą o własnych siłach dotrzeć do biblioteki /nie chodzi tu o ludzi chwilowo przebywających w łóżku/.

Biblioteka z racji swojej funkcji powinna służyć zarówno ludziom zdrowym, młodym jak też i starym i chorym. Są już wprawdzie poczynione pewne nieśmiałe jeszcze kroki, kiedy bibliotekarze sami docierają do czytelnika. Ale jest to na razie przysłowiowa kropla w morzu ludzkich potrzeb,

Wydaje się, że jest możliwość zdobycia przez bibliotekarzy pełnej informacji o adresach ludzi niewidomych i niepełnosprawnych mieszkających w rejonie działalności biblioteki i obsługi punktu - we współpracy z PCK, harcerzami lub innymi życzliwymi osobami.

Działania bibliotek na rzecz ludzi niewidomych i niepełnosprawnych powinny wynikać nie tylko z naszej ludzkiej życzliwości, ale i obowiązków jakie ciążyą na bibliotekarzach.

4. To i owo z życia bibliotek i bibliotekarzy /nie tylko olsztyńskich/.

Oj te katalogi! Błędy w katalogowaniu zdarzały się niejednokrotnie w historii bibliotek. Julian Tuwim znany także jako amator i zbieracz ciekawostek z historii kultury podaje kilka przykładów, na które trafił w renomowanych księżnicach. Oto poeta rzymski Horacy /pełne nazwisko Horatius Flaccus/ został opisany w katalogu alfabetycznym jako Flak Horacy. Inny przypadek to umieszczenie "Dzieł Wszystkich" Owidiusza /łac. Opera omnia/ w dziale śpiewniki i libretta operowe.

Nie cieszymy się przedwcześnie. I dziś zdarzają się śmieszne potknięcia mimo rosnącej krzywej wzrostu wykształcenia bibliotekarzy. Niedawno widzieliśmy książkę "Kopczyk szczęśliwej Wiktorii wiedeńskiej z listów króla Jana III i królowej Marysienki ...usypany" zaklasyfikowaną do poddziału składowanie kopalin! "Polityka" podała też wiadomość, że biblioteka zakładowa pewnej huty zakupiła książkę "Jak hartowała się stal" jako literaturę do księgozbioru fachowego. Propo-

ujemy znak klasyfikacyjny 669.1.

Praca dla rekonwalescentów. W angielskim piśmie "The Sunday Times" ukazał się artykuł "Praca może być ryzykiem dla zdrowia". Pomieszczono w nim tabelę stresów zawodowych wg skali od 0 do 10. Wśród około 40 zawodów bibliotekarz znalazł się na ostatnim, najmniej stresowym, miejscu za 2 pkt. Dla przykładu zawód listonosza związany jest ze stresem 4 pkt., aktora 7,2, dziennikarza 7,5, policjanta 7,7. Jak wynika z badań profesora psychologii z Uniwersytetu w Manchesterze, który tę tabelę opracował, pracę mamy lekką, łatwą i przyjemną. Po prostu kojącą.

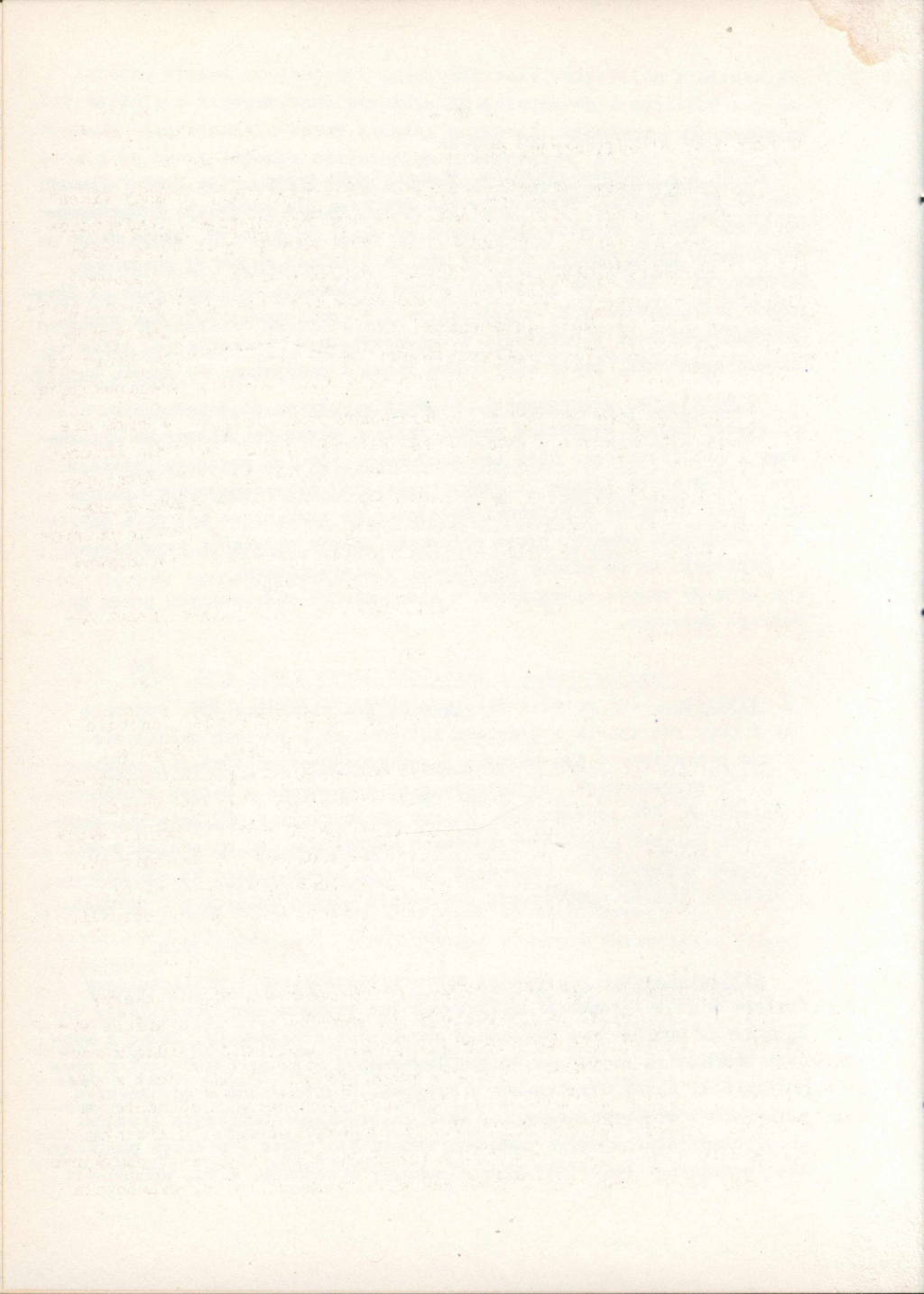
Biblioteczne oszczędności. W dobie nawoływani do oszczędności nie od rzeczy będzie przywołać postać Wacława Borowego, historyka literatury i bibliotekarza. Otóż ten zasłużony człowiek przejęty istniejącym w pierwszych latach II Rzeczypospolitej kryzysem papieru zarządził jako dyrektor Biblioteki Narodowej co następuje: kółeczka powstałe z wycinania otworów przez dziurkacz należy składać i przekazywać do piapierni lub do zabawy dla dzieci w sierocińcach. Już widzimy radość sprzątańców w sierocińcach obdarowanych przez dyrektora Borowego.

Ps.

Bibliobus. Już ponad 4 miesiące jeździ bibliobus WBP. Podobnie jak i jego poprzednik z przełomu lat 60-tych i 70-tych okazał się bardzo potrzebny. W tym okresie /czerwiec-wrzesień 1985 r./ zanotowano na 25 przystankach, zlokalizowanych przeważnie w małych wsiach i osiedlach, 674 czytelników, którzy wypożyczyli 5.052 książki. Wypożyczenia książek niebeletrystycznych kształtują się na poziomie ok. 10% ogółu wypożyczeń - przy czym jest ich nieco więcej na wsi niż w mieście. Dzieci wypożyczają dwukrotnie więcej książek niż dorośli.

J.B.

Bibliotekarze w ogródkach. Sporo bibliotekarek i bibliotekarzy "wyżywa się" w ogródkach działkowych lub przydomowych /oczywiście wyłącznie po przykładowym wykonaniu obowiązków służbowych/. Jedną z mocnych kandydatek do tytułu "Bibliotekarskiej miss ogródka" jest z pewnością Kol. Alina Grzelkowska z Mrągowa. Niestrudzona w ogrodniczym wdrażaniu i eksperymentowaniu, mimo kolosalnego obciążenia licznymi obowiązkami służbowymi i domowymi, zanotowała także w niezbyt pomyślnym dla "badylarzy" roku 1985 liczne sukcesy i radości. M.in. wyhodowała

brazylijskie odmiany kanadyjskiej o owocach wielkości małego pomidora /niestety, trochę mniej słodkie od tradycyjnych/ i zmusiła do vegetacji pod chmurnym niebem Mazur tropikalną wanilię. Skłoniła także, sobie tylko wiadomymi zabiegami i perswazjami, do kwitnienia nieco oporną kobę. /o pomyślnych wynikach uprawy rozlicznych pospolitych kwiatów, warzyw i krzewów na tym tle oczywiście nie warto wspominać/. Słyszając o tych sukcesach redaktor "Bibliotekarza Olsztyńskiego" błędnie z zazdrości i jękając się nieco donosi, że on także ma sukcesy, choć na niższych piętrach ogrodniczego kunsztu /wyhodował w tym roku 30 kg smacznych melonów a pomidory Beta 3 i rzęski heterozyjne "Boruta" owocowały pięknie/.

J.B.

UZUPEŁNIENIE DO STR. 23

XVII. S.Sulima: "Andrzej Samulowski. Warmiński Tatko z Gietrzwałdu" Olsztyn 1958 rozdział "wydarzenia" s. 33-38.

1. Kiedy i gdzie urodził się Andrzej Samulowski ?
2. Kiedy powstało pierwsze pismo polskie na Warmii "Gazeta Olsztyńska" ?
3. W którym roku powstała pierwsza na Warmii księgarnia polska ?

Halina Giżyńska-Burakowska
Kier. działu Udostępnienia Zbiorów
WBP w Olsztynie

5. Henryk Panas

Henryk Panas - Łwówianin z pochodzenia; historyk z wykształcenia - po tułaczce wojennej zamieszkał we Wrocławiu, skąd przeniósł się do wsi Kamionka, koło Giżycka. Podjął tu pracę jako nauczyciel i kierownik szkoły. Tamtejsze warunki bytowania wcale nie były łatwe. Okres ten, w wywiadzie udzielonym red. Grażynie Sokołowskiej /Warmia i Mazury 1984 nr 22/ Henryk Panas scharakteryzował następująco: "Nowe ciekawe środowisko, zbiorowisko ludzkie z różnych stron Polski, autochtoni i czas jeszcze bardzo niespokojny, wszystko to razem składało się na moje nowe doświadczenia, które chłonałem jak przysłowiowa gąbka. Wieś była zapadła, oddalona od najbliższego miasta Giżycka o 12 km. Musiałem w niej prowadzić gospodarkę autarkiczną, samowystarczalną, gdyż niczego tam nie można było dostać, nawet chleba. Kupiłem więc krowę, hodowałem świnie i drób oraz uprawiałem niewielki kawałek ziemi przynależnej do szkoły.

Ten zupełnie nowy styl życia, daleko odbiegający od atmosfery tak dużych miast jak Wrocław czy Lwów wzbogacił krąg doświadczeń życiowych Panasa i podziałał na niego inspirująco: "Intuicyjnie przeczuwałem, że zaczyna się dla mnie nowa przygoda życiowa, którą chcąc nie chcąc musiałem podjąć. Przyznaję, że żywiłem cichą nadzieję rozpoczęcia tu pracy literackiej, do której miałem skłonności od wczesnego dzieciństwa" /Warmia i Mazury 1984 nr 22/.

Tę nową i ważną "przygodę życiową" zapoczątkował tomik opowiadań "Bóg wilki i ludzie" - debiut książkowy Henryka Panasa, wydany w 1960 roku. Potem następowały kolejne tomy prozy, powstałe już w Olsztynie, gdzie pisarz po przeprowadzce z Kamionki zamieszkiwał do końca życia.

Dziełem, które stało się znane i cenione nie tylko w kraju, ale i zagranicą, był wydany w 1973 roku apokryf "Według Judasza". Książka doczekała się bardzo wysokiej oceny ze strony Jarosława Iwaszkiewicza, który tak ujął swój sąd o niej: "...Dziełko niepospolite, zajmujące na tle naszych dość bezbarwnych produkcji jaskrawo się wydzielaające i zwracające na siebie uwagę czytelników, a co

za tym idzie zapewne i krytyków^o, migocze^o.

Następnie wymieniając m.in. takie walory książki, jak "scharmonizowanie" całości, oszczędny język dodał: "Wszystko to tworzy z tej ambitnej i niepospolitej książki nieoczekiwane zjawisko w naszej literaturze współczesnej i naprawdę zwraca nasze oczy na tak zwany teren, gdzie dzieją się tak piękne sprawy literackie". /Życie Warszawy 1973 nr 180/.

Za tak entuzjastyczną opinią autorytetu tej miary co Jarosław Iwaszkiewicz, poszły liczne recenzje podnoszące walory książki, a także nagrody i wreszcie tłumaczenia na języki obce. Henryk Panas w wywiadzie przeprowadzonym przez Bohdana Dzitkę wypowiedział się następująco: "Myślę, że o powodzeniu "Według Judasza" zadecydowały temat i czas pisania. Strawiłem na tym zajęciu kilkadziesiąt lat"/ "Warmia i Mazury" 1982 nr 1-2-3/. Sformułował też własną ocenę swej twórczości, która zwraca uwagę na inne dzieło nieco mniej eksponowane przez krytykę: "...Za najbardziej reprezentatywną dla swojej twórczości uważam powieść "Powrót do krainy Tzemil". - "jest to na pewno książka ambitna, a nie czytało, chociaż w moich powieściach fabuła dominuje nad całością. Uważam jednak, że w każdej z pozoru błażej książce jest wyrażony jasno i precyzyjnie ładunek intelektualny" /"Warmia i Mazury" 1982 nr 123/.

Niezależnie od opinii krytyki kształtowały się oceny dorobku Henryka Panasa wśród czytelników. Ci ostatni zaakceptowali jego twórczość od początku. Każda z kolejnych książek, jak wskazują obserwacje czynione w bibliotekach, była wielokrotnie wypożyczana. Warto także zwrócić uwagę, iż w wypowiedziach czytelników na temat ~~literatury~~^{książek} pisarzy olsztyńskich, przysyłanych na konkurs ogłoszony przez Wojewódzką Bibliotekę oraz Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Pojezierze", nazwisko Henryka Panasa zajmuje II-gie miejsce /po Zbigniewie Nienackim/. Wielu też czytelników za najcenniejszą jego książkę uważa "Powrót z krainy Tzemil" /zbieżność z opinią autora/.

Jedna z czytelniczek z Olsztyna pisze: "Często czytam jego /Henryka Panasa/ felietony w "Gazecie Olsztyńskiej", w miesięczniku "Warmia i Mazury". Przeczytałam "Cierpki owoc" ... "Według Judasza..." lecz najbardziej podoba mi się najnowsza powieść H. Panasa pt. "Powrót z krainy Tzemil". Urzekł ją "misterny, wnikliwy opis choroby", "filozofia życia" i "refleksyjność".

Podobne oceny pojawiają się w kilku innych wypowiedziach. Czytelniczka z Miłakowa stwierdza: "Za najwartościowszą uważam książkę

Henryka Panasa "Powrót z krainy Tzemil". Zmusza ona czytelnika do refleksji nad własną postawą ... Samotny bohater snuje ... szereg filozoficznych refleksji nad naszą egzystencją, zadaje sobie i czytelnikowi szereg pytań typu: co to jest przyjaźń, z czego ona się rodzi, jakie prawc wyznacza los człowiekowi, czy nasze życie jest zdeterminowane, czy też kierowane ślepych przypadkiem?"

Gorących wielbicieli mają także inne utwory Henryka Panasa. Czytelniczka z Iławy pisze: "Spośród przeczytanych książek pisarzy olsztyńskich najbardziej podobała mi się książka Henryka Panasa "Na krawędzi nocy". Autor opisuje pierwsze dni po zakończeniu wojny światowej. W sposób bardzo prosty kreśli sylwetki ludzi i ich psychikę. To co najbardziej chyba wzruszyło mnie przy czytaniu tej książki to tragizm młodych chłopców działających w bandach.. Należy jeszcze zwrócić uwagę na wspaniały tytuł utworu "Na krawędzi nocy". W nim jak gdyby autor zawarł treść książki. Nie można by porównać do wojny, która już się skończyła, zaczyna świtać, zaraz nastąpi nowy dzień, nowe życie, które powoli budzi się ze smu. Nocy całej, a więc wojny już jak gdyby nie widać, tylko jej krawędź /walka z bandami/, która chyli się za horyzont".

Inna z kolei czytelniczka, młoda dziewczyna, uczennica V kl. Technikum Budowlanego, stwierdza: "Najbardziej spodobała mi się książka Henryka Panasa p.t. "Prawo wojny". Wojna dla mnie jest historią, gdyż jej nie przeżyłam. Jaką była ta wojna dowiadywałam się na lekcjach historii oraz na podstawie lektur". "Przeczytanie opowiadań Henryka Panasa dało mi wiele.- Moim zdaniem Henryk Panas pragnął w tych opowiadaniach odzwierciedlić całą prawdę o wojnie, która jest główną przyczyną i źródłem tragedii ludzkich. - Według autora opowiadań wojna jest to krew, śmierć, pożoga, zniszczenie".

Podobnych wypowiedzi o całym dorobku pisarza i o jego poszczególnych książkach można by cytować wiele. Powstaje pytanie, co decyduje o wartości pracy Panasa i zapewnia mu popularność wśród czytelników. Jaki wspólny mianownik można by odnieść do jego twórczości.

Być może odpowiedź na te pytanie daje czytelnik z Ostródy, który na podstawie lektury wszystkich książek Henryka Panasa tak charakteryzuje: "Wnikliwy i obiektywny obserwator, wrażliwy i sumienny narrator... Zapakakuje głęboką i wszechstronną znajomością rzeczy ... Cechuje ją oszczędność w doborze słowa, a zarazem trafność w ocenie sytuacji... Wysoki kunszt warsztatowy, zwięzły i komunikatywny styl, głęboka refleksyjność i wrażliwość na rzeczy istotne, które potrafi uwypuklić bez zbędnego patosu".

Mieczysława Sajkowska
Instruktor MBP w Szczytnie

6. Jubileusz 25-lecia pracy Kol. Janiny Miedzińskiej.

W dniu 1 września 1985 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczytnie odbyła się skromna uroczystość związana z jubileuszem 25-lecia pracy bibliotekarskiej Koleżanki Janiny Miedzińskiej - kierowniczką Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów MBP. Grono współpracowników - z dyr. Janiną Malarzową na czele, złożyło Jubilatce gorące podziękowanie za wytrwałość i zaangażowanie w okresie 25-letniej, wzorowej pracy bibliotekarskiej. Kol. Miedzińska otrzymała również nagrodę i kwiaty.

Pracę w bibliotekach publicznych rozpoczęła w 1960 roku w Cnodakowie, jako pracownik wypożyczalni dla dorosłych. Po przeniesieniu się do Szczytna objęła kierownictwo Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów /wówczas 1-osobowego/. Do jej obowiązków, poza pracą z księgozbiorem, należała również obsługa punktów bibliotecznych. Podołała swoim rozlicznym obowiązkom, umiała znaleźć "wspólny język" z kierownikami punktów b-nych, którzy cenili ją za kompetencję i zaangażowanie /niejednokrotnie dochodziła do oddalonych punktów na piechotę z paczkami książek/. Efekt jej długoletniej pracy to starannie skompletowane księgozbiory bibliotek rejonu Szczytno. Starła się zawsze poznać specyfikę czytelnictwa w poszczególnych środowiskach, uwzględnić, w miarę możliwości, aktualne życzenia czytelników. Pracowitość, zaangażowanie, skromność - które zawsze cechowały jej postępowanie - zjednały jej uznanie i szacunek wszystkich bibliotekarzy rejonu.

Oprac. Jan Burakowski
Instruktor WBP w Olsztynie

7. Czytelnicy o "Skiroławkach"

Na przełomie 1983 i 1984 roku trwał w woj. olsztyńskim plebiscyt na najbardziej popularną książkę pisarza olsztyńskiego w 40-leciu PRL i konkurs na recenzję książki pisarza olsztyńskiego.

Plebiscyt i konkurs został zorganizowany przez SS-K "Pojezierze" i Wójewódzką Bibliotekę Publiczną. Spektakularny sukces w obu imprezach odniósł Zbigniew Nienacki, pisarz od wielu lat mający swoją stałą siedzibę w Jerzwałdzie k/Zalewa. W plebiscycie na jego książki padło 280 z ogólnej liczby 728 głosów /tj. 30% wszystkich/-129 czytelników za najlepszą książkę uznało serię powieści dla młodzieży "Pan Samochodzik i...", 104 - powieść "Raz w roku w Skiroławkach" a 47 - powieść "Uwodziciel". W konkursie na recenzję wzięło udział 232 czytelników-i tu znaczny odsetek piszących wybrał "Skiroławki". - Ocena powieści jest bardzo różna - od zachwytu i pełnej akceptacji, poprzez szczegółowe wazenie dostrzeganych przez recenzentów walorów i braków aż do pełnego odrzucenia i potępienia dzieła. Wypowiedzi krytyczne koncentrują się na ogół wokół problematyki seksualnej książki, kwestionując "normalność" wizji zaprezentowanej w tej dziedzinie przez autora. Część czytelników uważa, że ęratyzm w formie zaprezentowanej przez Z.Nienackiego wkracza w sferę pornografii. i złego smaku a także może wywierać zły wpływ na obyczaje i moralność niedoświadczonych nastolatków. Zwolennicy i wielbiciiele /dość liczni/ w powieści dostrzegają piękności stylu i obrazowania, humor, umiejętność misternego kreowania z okrucichów rzeczywistości-świata z pogranicza baśni i groteski. Zwracają też uwagę na głęboką wiedzę autora - także z wielu dziedzin pozaseksualnych-i jego mądrość życiową.

Kim są ^{autorzy} ~~wytwórcy~~ recenzji? - Są to w zdecydowanej większości mieszkańcy małych miast i wsi o wykształceniu średnim, znaczny odsetek stanowią również pracownicy fizyczni /podobny zresztą jest skład uczestników innych konkursów czytelniczych/. Uderza dojrzałość wielu wypowiedzi - rozległa wiedza literacka, doświadczenie życiowe, zrozumienie społecznych i wychowawczych funkcji literatury pięknej. - Fakty te wskazują, że na wsi i w małych miastach ukształtowało się już audytorium czytelnicze o bogatej kulturze literackiej.

J.B.

"Jestem ze wsi i kocham wieś taką jaką jest. Kocham i znam, nie wiem skąd p. Nienacki wytrzasnął to bagienko moralne, ba na pewno - jeżeli istnieje jeszcze u nas moralność - to jest ona najprawdziwsza na wsi /.../. Dla mnie jest to demoralizatorska bzdura, którą, jeżeli już ktoś ma czytać, to tylko ludzie dostatecznie do-

rośli, którzy potrafią ją - z przymrużeniem oka - porównać do rzeczywistości. Trudno jednak powiedzieć, że nasza młodzież jest zawsze "dorosła", czy te najbardziej dla niej interesujące epizody mają stać się wskaźnikami życiowymi, wzorcem do naśladowania? /.../ Na próżno starałem się dociec dlaczego ta pozycja ma więcej zwolenników niż niejedno wartościowe dzieło polskich klasyków? Czyżbyśmy tak nisko upadli, że zachwyca nas obraz wsi pokazanej przez p. Nienackiego? /.../. Myślę, że tym razem pobiliśmy Francuzów rodzimym wydaniem "Ostatniego tanga"... I może warto przyznać nagrodę p. Nienackiemu - bądź co bądź udowodnił, że Paryż w porównaniu ze Skiroławkami to niewiele".

/Irena S., Jurki k/Morąga,
1. 22, sprzedawczyni/.

"Mieszkam od urodzenia na wsi /.../. Oburzające jest dla nas "wieśniaków" takie pokazanie wsi /.../. Niejednokrotnie miałam już okazję przekonać się, że ludzie, którzy znają wieś tylko "z pierwszej czytanki" i dopiero po latach zafascynowały ich "Skiroławki" - właśnie tak widzą współczesną wieś, jak to pokazał Z. Nienacki /.../ Dziś, kiedy trudno każdemu się odnaleźć, czym może być taka literatura dla 15- czy 16-letniego człowieka? Takie życie być może istnieje w pewnej części społeczeństwa ale to wcale nie znaczy, że mamy pokazywać tym młodym ludziom najgorsze jego cechy /.../. Czuję ogromny niesmak i strach, ponieważ mam dwie dorastające córki i chciałabym je uchronić przed tego typu książkami. Uważam, że życie intymne ludzi ma - przynajmniej dla tych normalnych - swoisty urok, a p. Nienacki przedstawił je poniżej poziomu zwierzęcego /.../ Nie mogę uwierzyć, że "Przygody Pana Samochodzika" i "Skiroławki" stworzył ten sam człowiek. Być może przeszedł jakąś "metamorfozę" ale to wcale nie znaczy, że ma prawo szpecić dorobek naszej literatury".

/Ewa Z., w. Słonecznik k/Morąga,
34 lata, pracownica fizyczna/.

"Bohaterzy "Raz w roku w Skiroławkach" żyją w zamkniętej społeczności, oderwanej od podłoża realnego, tworzą swój świat fantastyczny i groteskowy, coś jakby Macondo po polsku... Oddzielnie biorąc poszczególne zdarzenia, fakty, charakterystyki są z materii realnej /po-

dejrzwam, że sporo faktów jest wziętych "prosto z życia" - za wyjątkiem polatującego nad całością Kłobuka/. Jednak ich nagromadzenie i uosobienie tworzy ten specyficzny baśniowy klimat /.../. Powieść ponadto pełna jest wspaniałego, soczystego rabelaisowskiego humoru. Mnóstwo fragmentów mogłoby stanowić odrębne humoreski przepojone dowcipem i oryginalnością. Język i styl są zróżnicowane. Powieść zawiera miejscami określenia i porównania dosadne, lecz uzasadnione nadrzędną tematyką wszechogarniającego erotyzmu. - Jakie miejsce w dorobku naszej literatury zajmie ta powieść, budząca w ciągu ostatnich 2 lat tyle sporów i polemik, pokaże przyszłość. Czy znajdzie się w "archiwum literatury" obok wielu innych "znakomitych" utworów ubiegłych epok o których nikt dziś nie pamięta, czy znajdzie się obok "Kłobukowej" jako symbol kiczu, czy też w szeregu prekursorów nowej mody?..

/Krystyna K., Zalewo/.

"Ukazana przez Nienackiego mała wioska to splot rozmaitych historycznych zaszłości a zarazem kłębowski ludzkich namiętności. To-czy się zwykła codzienność /picie piwa pod sklepem, obgadywanie bliźnich, podglądanie zza firanek/ ale tu spokojny na pozór świat jest miejscem, gdzie żyje się bardzo różnie. Inaczej wyglądają Skiroławki oglądane oczami Niegłowicza, Porwasza czy Lubińskiego a inaczej w oczach sołtysa Watrucha, Gertrudy Makuch czy lubieżnej Porowej /.../ W tej niezwykłej powieści spotykamy się z motywami poszukiwania szczęścia. Kto z mieszkańców Skiroławek jest szczęśliwy lub choćby zadowolony? Nikt. Każdy szuka ucieczki od monotonii jałowego życia lub dręczących obsesji. Narzędziem tej ucieczki jest przeważnie seks. Najbardziej tragiczna postać, Justyna, spragniona prawdziwej miłości i pragnąca za wszelką cenę mieć dziecko - popada w obłęd seksualny. Antek Fasemko staje się zabójcą młodych dziewcząt. Także doktor, malarz i pisarz bezskutecznie usiłuje wzbogacić swoje życie licznymi przygodami erotycznymi /.../ Jest to dzieło mądre, napisane przeciwko głupocie - matce zła. Książka nie ma w sobie nic ze skandalu literackiego a jest jedynie dobrze napisaną powieścią obyczajową z licznymi odniesieniami psychosocjologicznymi.

/Mirosława Sz., Boguchwały
k/Miślakowa/.

"... za odwagę, nowatorstwo należy tę książkę ocenić pozytywnie. W naszym kraju wydaje się masę książek bezbarwnych i nieciekawych, które zalegają półki bez żadnej korzyści. "Skiroławki" pobudzają do myślenia, do formułowania własnego zdania. Każdy kto przeczytał tę książkę, zmuszony został do sformułowania własnego poglądu. A chyba o to chodzi by książka była czytana i rozchwytywana, sama wtedy obroń się przed krytyką".

/Mieczysław G., Rozentals
k/Lubawy, mechanik-konserwator

"Od samego początku towarzyszyła książce atmosfera niezdrowej sensacji. Zwrócono uwagę przede wszystkim na wątek erotyczny i dyskusję nad książką zawężono do tej właśnie płaszczyzny. - W ten sposób autorowi i jego dzieła wyrządzono wielką krzywdę, gdyż takie rozumienie spłyca i zuboża odbiór "Skiroławek". Myślę, iż omawiana tu pozycja jest przede wszystkim przypowieścią o życiu, głęboką refleksją nad bytem, pisaną na chłodno przez człowieka dojrzałego, patrzącego na wiele spraw z dystansu, często nawet z przymrużeniem oka. To, wg mnie stanowi sens powieści - ukazanie życia w jego różnych odcieniach, z odwiecznymi prawami, życia jako zmagania z losem, poszukiwanie swojej drogi, pogoni za szczęściem /.../ Jednym z niepodważalnych walorów "Skiroławek" jest humor - słowny i sytuacyjny, miejscami rubaszny, ludowy a w niektórych fragmentach - subtelny i intelektualny. - Szczególnie przypadła mi do gustu opowieść o objęciu parafii w Trumiejkach przez proboszcza Mizererę i jego kazania do oniemiałych ze zgrozy wiernych o doskonałości liczby "6". Poklepałem się ze śmiechu czytając o polowaniu na Kłobuka, które z godnym podziwu uporem prowadził leśniczy Turlej i o jego gospodarowaniu do spółki ze stażystą Andrzejem w leśniczówce pozbawionej kobiecej ręki. Polecam gorąco Sewrukowe topienie i rozdział o tym, jak naczelnik Gwiazda został parametrem /.../. Podstawowym walorem Skiroławek jest ich poetyka, baśniowy klimat. Tajemniczy świat przyrody zaskakuje nas swoim pięknem w każdej porze roku. Jest to ziemia po której przemykają cienie Baudów i Bartów, gdzie każdy, o ile tego pragnie, napotka swego Kłobuka, który spełnia najskrytsze pragnienia - wszystko to buduje jedyny w swoim rodzaju nastrój /"Kłobuk usłyszał jękliwy głos żurawi i w jego ptasie serce zakradła się tęsknota, by wznieść się w błękitne niebo. Ich klągór był tak stary jak jezioro

Baudy, jak Kłobuk, jak odwieczne zmaganie się człowieka z jego
łukiem i mówił o niewoli upływającego czasu /.../. Zauważył też,
że ludzie widząc klucze powracających żurawi i słysząc ich jęklive
głosy, długo śledzili lot tych ptaków, jakby przelatywała nad ni-
mi nadzieja"/.

/Krzysztof G., Lubawa, student
III roku prawa UMK w Toruniu/.

III. POMOCE METODYCZNE. PRZEPISY PRAWNE.

Oprac. Olga Barnik
Filia w Jurkach
Gmina Morąg

8. "O polskość Warmii i Mazur"

Lekcja biblioteczna dla uczniów
klas V - VIII

CEL LEKCJI

1. Pogłębienie i utrwalenie wiadomości z historii o polskości
Warmii i Mazur.
2. Wskazanie różnorodnych źródeł, z których można czerpać wiado-
mości na wybrany temat.
3. Nauczanie swobodnego posługiwania się książką popularno-naukowa
4. Podkreślenie wartości pracy kolektywnej, dzięki której opraco-
wanie tematów szóstkowych przez poszczególnych uczniów, tworzy
całość tematu.

PLAN LEKCJI

1. Wyjaśnienie celu lekcji, nawiązanie do 40-lecia powrotu Ziemi
Zachodnich i Północnych do Macierzy.
2. Przypomnienie techniki poszukiwania książki.

3. Rozdanie kart ćwiczebnych
4. Krótka informacja odnośnie sposobu opracowania poleceń.
5. Praca samodzielna uczniów
6. Omówienie przez uczniów opracowanych zagadnień
7. Podsumowanie lekcji i ocena pracy samodzielnej uczniów

UWAGI METODYCZNE

Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkoły podstawowej z klas V-VIII.

Czas trwania lekcji przewiduje się na 1 lub 2 jednostki lekcyjne, w zależności od tego, jak opracujemy polecenia na kartach ćwiczebnych i z jaką grupą będziemy pracować. Klasy starsze tzn. VII i VIII możemy odsyłać bezpośrednio do półki.

W zestawie pytań ćwiczebnych pominięto polecenia typu:

- wyszukaj w katalogu alfabetycznymi zapamiętaj sygnaturę,
- odszukaj w dziale ...katalogu rzeczowego...
- weź książkę z półki,
- odszukaj w książce .../hasło, rozdział, stronę/ i zapoznaj się z treścią

Na kartach, które otrzymują uczniowie w czasie lekcji powinny się one znaleźć.

Temat lekcji jest dość obszerny. Uwzględniono następujące zagadnienia w oparciu o zasoby własnego księgozbioru:

- plebiscyty,
- szkoła polska,
- działalność w obronie polszczyzny,
- PPR na Warmii i Mazurach,
- sylwetki działaczy walczących o polskość.

POMOCE

1. Zestaw literatury regionalnej
2. Mapa fizyczna Polski.

ZESTAW LITERATURY

1. W. B. K.: "Kwidziniacy". Opowieść o młodzieży walczącej. Gdyń 1965.
2. M. Kajka: "Wybór wierszy". Wwa 1954.
3. B. Kozieńko-Poklewski, W. Wrzesiński: "Szkołnictwo polskie na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1919-1939", Olsztyn 1960.

4. H. Lehr, E. Osmańczyk: "Polacy spod znaku Rodła". Wwa 1972.
5. Leksykon Polactwa w Niemczech. Wwa 1973
6. T. Oracki: "Słownik biograficzny Warmii i Mazur i Powiśla". Wwa 1983.
7. "PPR na Warmii i Mazurach w latach 1945-1947". Olsztyn 1959
8. "Słownik historii Polski. Wwa 1969.
9. K. Sobczak: Wyzwolenie Północnych i Zachodnich Ziemi Polskich w roku 1945. Poznań 1971.
10. S. Sulima: Andrzej Samulowski. Olsztyn 1958
11. H. Syska: "Mówią cmentarze". Olsztyn 1969
12. "Śladem Wojciecha Kętrzyńskiego". Olsztyn 1968
13. "Wielka Encyklopedia Powszechna". T. 7, 8, 10, 12. Wwa /lub odpowiednie hasła z innych encyklopedii/.
14. J. Wróblewski: "Polskie biblioteki ludowe w Zaborze Pruskim na terenie Rzeszy Niemieckiej w latach 1843-1939. Olsztyn 1975.
15. W. Wrzesiński : "Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu w roku 1920". Olsztyn 1974.
16. W. Wrzesiński : "Ruch polski na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1920-1939". Olsztyn 1973
17. M. Zientara-Malewska: "Działacze spod znaku Rodła. Olsztyn 1974.

KARTY ĆWICZENNE

- I. Wielka Encyklopedia Powszechna. T. 12. Wwa 1969, hasło "warmia".
 1. Skąd pochodzi nazwa "Warmia" ?
 2. Jakie tereny wchodzi w jej skład?
- II. Wielka Encyklopedia Powszechna. T. 7. Wwa 1966, hasło "Mazury".
 1. Określ położenie Mazur
 2. W którym wieku pojawiła się nazwa "Mazury" ?
- III. Wielka Encyklopedia Powszechna. T. 8. Wwa 1966, hasło "Plebiscyt".
 1. Przeczytaj w całości hasło "Plebiscyt"
 2. Jakich terenów spornych między Polską a Niemcami dotyczyły plebiscyty po I wojnie światowej.
 3. Podaj dokładną datę plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu.

- IV. W. Wrzesiński : "Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu w roku 1920". Olsztyn 1974 s. 209 i 201. Regulamin Plebiscytowy.
1. Komu zlecono opracowanie regulaminu?
 2. Jakie trzy ważne sprawy należało załatwić przed opracowaniem regulaminu ?
 3. Jak miały być sporządzone listy do głosowania?
- V. W. Gębik : "Kwidziniacy. Opowieść o młodzieży walczącej. Gdynia 1965. Rozdział "Rodło polskości znak".
1. Co to jest Rodło ?
 2. Skąd pochodzi nazwa "Rodło" ?
- VI. Wielka Encyklopedia Powszechna. T.10. Wwd1967, hasło "Rodło"
1. Przeczytaj w całości treść hasła "Rodło".
- VII. B. Kozieliński-Poklewski, W. Wrzesiński : "Szkolnictwo polskie na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1919-1939". Olsztyn 1980.
1. Zapoznaj się ze spisem treści, co ciekawego twoim zdaniem możemy dowiedzieć się z tej książki.
 2. Omów najciekawsze ilustracje.
- VIII. W. Wrzesiński: "Ruch polski na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1920-1939". Olsztyn 1973 s. 160, 170. Powstanie pierwszych szkół polskich na Warmii i Powiślu.
1. Zapoznaj się z treścią tabel nr 9 na s. 160, nr 10 na s. 164, nr 12 na s. 179 i omów ich treść.
- IX. Leksykon Polactwa w Niemczech. Wwa 1973 s. 230-231 Gimnazjum Polskie w Kwidzynie.
1. Kiedy zostało otwarte Gimnazjum Polskie w Kwidzynie ?
 2. Podaj liczbę jego uczniów.
 3. Podaj nazwę broszury wydanej z okazji otwarcia Gimnazjum. Kto ją wydał ?
- X. H. Lehr, E. Osmańczyk: "Polacy spod znaku Rodła". Wwa 1972 s. 23 i 162.
1. Kiedy założono Związek Polaków w Niemczech ?
 2. W którym roku i gdzie odbył się pierwszy Kongres Polaków w Niemczech, ilu było delegatów i skąd przybyli?
 3. Odczytaj "Prawdy Polaków". Gdzie i kiedy zostały uchwalone?

31. SOKOŁOWSKI Jerzy [Adam] : Wień w utworach Henryka Panasa. Repetytorium z literatury. Warm. i Mazury 1975 nr 12 s. 17 - 19.
32. SOKOŁOWSKI Jerzy [Adam] : Wojna w utworach Panasa. Repetytorium z literatury. Warm. i Mazury 1975 nr 9 s. 21 - 23; nr 10 s. 19-21.
33. SOKOŁOWSKI Jerzy [Adam] : Współczesność w prozie H.Panasa. Repetytorium z literatury. Warm. i Mazury 1975 nr 11 s. 10 - 12.

TRZISZKA Zygaunt

34. Podróże do mojej Itaki / Zygmunt Trziszka. - Wwa : Lud. Spółdz. Wydaw. , 1980. - S. 220 - 235 : Olsztyński obywatel
35. WSPÓŁCZESNI pisarze województwa olsztyńskiego / Red. Edward Martuszewski. - Olsztyn : "Pojezierze", 1972. - S. 99 - 103 : Henryk Panas. - Bibliogr. s. 101- 103.

Oprac. Beata Rudzka-Florczuk

Dział IB WBP w Olsztynie

12. Joachim Lelewel /22 III 1786 - 29 V 1861/

/Wybór materiałów w dwusetną rocznicę urodzin/

Joachim Józef Benedykt Lelewel - historyk, polityk, działacz patriotyczny, ideolog demokracji polskiej urodził się w Warszawie jako najstarszy syn Karola i Ewy z Szeluttów.

Naukę rozpoczął w warszawskiej szkole pijarów, a następnie w latach 1804-1808 studiował na Uniwersytecie Wileńskim, uzyskując dyplom doktora filozofii. W roku 1815 objął na tejże uczelni wykłady z historii powszechnej, uzyskując faktyczną nominację na katedrę historii dopiero w roku 1821. W latach 1818-1921 pełnił obowiązki podbibliotekarza w Publicznej Bibliotece przy Uniwersytecie Warszawskim i prowadził wykłady bibliografii. W roku 1824, w związku z procesem filaretów, został usunięty z Uniwersytetu Wileńskiego. Zrezygnował wówczas z działalności dydaktycznej i wszelkich stanowisk oficjalnych, koncentrując się na pracach badawczych. Uczestni-

XIX. K. Sobczak : "Wyzwolenie Północnych i Zachodnich Ziemi Polskich w roku 1945". Poznań 1973. Wstęp.

1. Wyjaśnij krótko o czym jest mowa we wstępie
2. Podaj nazwy frontów radzieckich, które wyzwoliły ziemie Zachodnie i Północne. Wskaż na mapie.

XX. H. Syska: "Mówią cmentarze". Olsztyn 1969 s. 11, 15, 19

1. Kto ufundował głaz pamiątkowy dla uczczenia Seweryna Pięniężnego?
2. Gdzie umieszczono głaz pamiątkowy Bogumiła Linki. Podaj treść napisu.
3. Gdzie znajduje się tablica pamiątkowa Bojowników o Polskość Warmii i Mazur pomordowanych przez hitlerowców.

Oprac. Danuta Pol-Czajkowska
Instruktor WBP w Olsztynie

9. Hans Christian Andersen

/wieczór baśni/

WSKAZOWKI METODYCZNE

Celem wieczoru jest zaprezentowanie bajek J. Ch. Andersena, uświadomienie różnorodności tematów, motywów i wątków bajkowych, zachęcenie czytelników do lektury bajek również tych mniej ^{znanych} ~~znanych~~.

Przystępując do organizowania wieczoru baśni, pamiętać musimy o wytworzeniu odpowiedniego nastroju, co należy uzyskać przy pomocy bodźców zewnętrznych jak: przyćmienie światła, baśniowy strój czytającej osoby, ewentualnie dekoracje wnętrza.

Baśń można przekazać dzieciom w różnej formie. Najprostsza jest czytanie. Ma ono tę zaletę, że zachowuje się nie tylko treść, ale i styl czy piękny język. Głębokie czytanie ma jednak zasadniczą wadę, mianowicie czytający traci bezpośredni kontakt ze słuchaczami, nie może obserwować reakcji dzieci.

Zaleca się w związku z tym, opowiadanie wybranych baśni, zachowując jednak wierność w stosunku do treści i stylu. Ważną rolę odgrywa sposób opowiadania: modulacja i intonacja głosu, odpowiednie przerwy w czytaniu, oszczędnie stosowana mimika i gestykulacja. Wszystko to prowadzi do wywołania w pewnych momentach, nastroju grozy, strachu, radości czy satysfakcji ze zwycięstwa dobra nad złem.

Proponuje się opowiadanie czy czytanie baśni urozmaicić wyświetlaniem przeźroczy /wcześniej przygotowanych/, odpowiednim rysunkiem, muzyką, rekwizytem, wystawą utworów Andersena lub baśni w ogóle.

Pamiętać jednak należy, by czas trwania wieczoru baśni nie przekraczał 1 godziny, bowiem jest on przeznaczony dla młodszych dzieci, które nie potrafią się dłużej skupić.

WIECZÓR BAŚNI

Każdy z nas już we wczesnym dzieciństwie zetknął się z baśniami Hansa Christiana Andersena. "Brzydkie kaczątko", "Dziewczynka z zapalkami", "Słowik" i wiele innych utworów tego pisarza stanowią ulubiony zestaw lektur. I nic dziwnego, choć powstały 150 lat temu, zdumiewająco wciąż bogactwem fantazji, wzruszają, pobudzają do refleksji.

W związku z przypadającą 180 rocznicą urodzin i 110 rocznicą śmierci H. Ch. Andersena przypomnijmy sobie te piękne baśnie, stanowiące obraz odwiecznej walki dobra ze złem, rozumu z tępotą.

Hans Christian Andersen pochodził z Danii - z kraju, który składa się z półwyspu Jutlandia oraz setek wysp i wysepek rozrzuconych na morzu. Na jednej z tych wysp - Fionii, w małym miasteczku Odense w 1805 roku urodził się Hans Christian Andersen. Ojciec jego był szewcem i żołnierzem a matka praczką.

Dzieciństwo jego było pasmem nędzy, udręki i upokorzeń. Ojciec nie dbał o dom, o rodzinę. Andersen będąc dzieckiem, przeżył ciężkie choroby i śmierć swoich bliskich. Przejmująco smutne wspomnienia tamtych dni znajdujemy w baśniach, snuty na kanwie własnych przeżyć i doświadczeń.

Doznania dzieciństwa poety specjalnie mocno rysują się w dwu baśniach, które należą bodaj do najpopularniejszych z całej jego twórczości. Są to: "Dziewczynka z zapalkami" i "Brzydkie kaczątko". Baśnie te stanowią gorzkie przypomnienie rodzinnego domu i dziecińczych dni. W baśni "Dziewczynka z zapalkami" Andersen przedstawił postać swojej ukochanej babci, która jedyną okazywała mu serce, któ-

ra pierwsza wprowadziła go w tajemnicze światła roślin i zwierząt.

Poeta będąc dzieckiem tęsknił do ciepłego, spokojnego życia rodzinnego, ale marzenia te się nigdy nie spełniły. W baśni natomiast dziewczynka z zapalkami zwycięża swą bieżącą, głód i zimno, ale to zwycięstwo realizuje się dopiero w sferach pozaziemskich.

Posłuchajmy baśni "Dziewczynka z zapalkami"...

I w baśni "Brzydkie kaczątko" poeta przypomina rodzinny dom, siebie nazywając brzydkim, szarym kaczątkiem, dziobanym przez kaczki i szczypanym przez kury, które nawet nie marzyło o szczęściu, jakie odczuło kiedy poznało, że jest wspaniałym łabędziem - poetą.

A teraz przeczytamy baśń "Brzydkie kaczątko"...

Inny rodzaj stanowią te baśnie, których akcja toczy się w świecie martwej lub żywej przyrody. Takie baśnie stanowią najliczniejszą grupę w twórczości Andersena.

Bohaterowie tych baśni, chociaż pochodzą ze świata przyrody, to jednak doświadczają doznań i uczuć ludzkich. W działaniu swoim kierują się tymi samymi pobudkami i dążą do tych samych celów co człowiek. Spróbujcie wymienić tytuły baśni, które przedstawiają przedmioty lub zwierzęta o ludzkich cechach. "Igła do cerowania", "Świnia z brązu", "Choinki", "Pewna wiadomość", "Słowik", "Brzydkie kaczątko".

Oto jedna z wymienionych przez was bajek p.t. "Pewna wiadomość", opisuje jak w kurniku, z jednego piórka uronionego przez jakąś kurę przy wieczornym toalecie wyrosła wieść o kilku kurach które dla przypodobania się kogutowi wyskubały sobie wszystkie piórka i w rezultacie zmarzyły na śmierć.

Posłuchajcie tej bajki i zastanówcie się jakie ludzkie cechy charakteru wysmiewa autor w tej bajce? /plotkarstwo/.

Czytamy bajkę p.t. "Pewna wiadomość" ...

A jaką wadę wysmiewa Andersen w baśni "Igła do cerowania? Igła do cerowania zawsze twierdziła, że jest igłą do szycia, co w świecie igieł stanowi nieporównanie wyższą rangę. Została jednak zgubiona i nikt jej nie szukał, bo kto by się martwił o zwykłą igłę do cerowania. I nawet wówczas gdy pokryta została rdzą, zawsze wspominała swe szlachetne pochodzenie i zawsze uważała się za coś lepszego od swojego otoczenia.

Bajka p.t. "Igła do cerowania".

Kończąc dzisiejszy wieczór baśni, przypomnę o bajkach mniej znanych, które znajdują się w zbiorach biblioteki a które są nie mniej ciekawe niż te, które poznaliście dzisiaj. Do nich należą: „Nowe szaty

cezarza, Stokrotka, Choinka, Czerwone trzewiczki, Cień, Len, Szczęśliwa rodzina, Pod wierzbą, Ib i Krystynka, Coś, Szybkobiegacze.

Chciałam wam również powiedzieć, że w 1956 r. powstała międzynarodowa nagroda dla najwybitniejszych twórców literatury dla dzieci - Medal im. J.Ch. Andersena, a także Lista Honorowa im. J.Ch. Andersena.

10. Wybór przepisów prawnych dotyczących bibliotek i spraw pracowniczych, opublikowanych w okresie od 1 lipca do 30 września 1985 r.

1. Ustawa z dnia 10 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi /Dz.U. Nr 32, poz. 141/.
2. Rozporządzenie RM z dnia 5 lipca 1985 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad stosowania czasu pracy w uspołecznionych zakładach pracy oraz zmian niektórych przepisów o czasie pracy /Dz.U. Nr 32, poz. 145/.
3. Rozporządzenie RM z dnia 2 września 1985 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad stosowania czasu pracy w uspołecznionych zakładach pracy oraz zmian niektórych przepisów o czasie pracy /Dz.U. Nr 46, poz. 228/.
4. Uchwała pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie wytycznych dotyczących wykładni art. 45 Kodeksu pracy i praktyki sądowej stosowania tego przepisu w zakresie zasadności wypowiedzania umowy o pracę zawartej na czas nie określony /Monitor Polski Nr 24, poz. 192/.

Oprac. Barbara Piotrowska
Radca Prawny WBP w Olsztynie.

IV. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Oprac. Anna Dominik
Dział IB WBP w Olsztynie

11. Henryk Panas /ur. 4 stycznia 1912 we Lwowie -
zm. 11 września 1985 r. w Olsztynie/.

/Wybór materiałów/

Henryk Panas /ps. Ludwik Jankowski, E. Glon, Jan Kamionka, ELJOT, Omega, Quidam/ pochodził z lwowskiej rodziny robotniczej. Po ukończeniu studiów historycznych na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie pracował jako nauczyciel historii w gimnazjach lwowskich. W czasie wojny brał udział w kampanii wrześniowej, a także przeszedł szlak bojowy 2 Korpusu Polskich Sił Zbrojnych, brał udział w walkach pod Monte Cassino. Po powrocie do Polski w 1947 roku pracował jako nauczyciel we Wrocławiu, następnie w Kamionkach pod Giżyckiem. W Olsztynie rozpoczął pracę w redakcji "Warmii i Mazur" w 1956 r., w latach 1958-1971 był redaktorem naczelnym tego miesięcznika. Henryk Panas był aktywnym działaczem licznych organizacji sportowych, społecznych, m.in. był współzałożycielem i członkiem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego "Pojezierze". Do Związku Literatów Polskich został przyjęty w 1960 roku. Wyróżniony licznymi odznaczeniami państwowymi /m.in. Krzyże Oficerski i Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, medal 30-lecia PRL/, resortowymi /Zasłużony Działacz Kultury, Medal Komisji Edukacji Narodowej/, regionalnymi /Złota odznaka "Zasłużonym dla Warmii i Mazur/ i literackimi /m.in. nagrody "Kultury", "Faktów i Myśli"/.

Twórczość literacka Henryka Panaasa /wydawnictwa zwarte/

1. Bóg, wilki i ludzie : opowiadania mazurskie / Henryk Panas, - Olsztyn : "Pojezierze", 1960. - 160 s.
2. Brat Leśnego Diabła / Henryk Panas. - Wyd. 2. - Olsztyn : "Pojezierze", 1983. - 227 s. - Wyd. poprawione : 1978

3. Chłopiec z karabinem / Henryk Panas . - Wyd. 3. - Wwa : Wydaw. Min. Obrony Narodowej, 1976. - 263 s. - Wyd. popr. : 1966, 1969
4. Cierpki owoc / Henryk Panas. - Wwa : Wydaw. Min. Obrony Narodowej, 1962. - 315 s.
5. Grzesznicy / Henryk Panas . - Wyd. 2 . - Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1981 . - 342 s. - Wyd. popr. : 1966
6. Judasza dziennik intymny / Henryk Panas. - Olsztyn : "Pojezierze", 1985. - 315 s.
7. Krew na śniegu / Henryk Panas. - Olsztyn : "Pojezierze", 1976. - 272 s.
8. Na krawędzi nocy / Henryk Panas . - Olsztyn : "Pojezierze" , 1963. - 224 s.
9. Na rozstajnych drogach / Henryk Panas . - Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1974. - 362 s.
10. Porytowe wzgórze / Henryk Panas. - Olsztyn : "Pojezierze" , 1983. - 349 s.
11. Powrót z krainy Tzemil / Henryk Panas. - Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1970. - 248 s.
12. Prawo wojny i inne opowiadania / Henryk Panas . Olsztyn : "Pojezierze" , 1969. - 267 s.
13. Prywatne życie Władysława Jagiełły / Henryk Panas . - Olsztyn : "Pojezierze" , 1969. - 103 s.
14. Rozstania : szkic autobiograficzny / Henryk Panas. - Olsztyn : "Pojezierze" , 1980. - 175 s.
15. Sprawy do przemyślenia / Henryk Panas . - Olsztyn : "Pojezierze", 1979. - 254 s.
16. Według Judasza : apokryf / Henryk Panas. - Wyd. 5 popr. i uzup. - Olsztyn : "Pojezierze" , 1985. - 256 s. - Wyd. popr. : 1973, 1974
17. Zagubieni w lesie / Henryk Panas . - Wyd. 2 . - Olsztyn : "Pojezierze", 1978. - 230 s. - Wyd. popr. : 1966

Opracowania /wybór/

18. BRYLIŃSKI Janusz : Życiorys niespokojny. Gaz.Olszt. 1984 nr 172 s. 1, 4, 5.

19. KBUK Erwin : Z potrzeby serca i umysłu. Ludzie trzydziestolecia. Gaz. Olszt. 1974 nr 153 s. 1, 4.

ORACKI Tadeusz

20. Twórcy i działacze kultury w województwie olsztyńskim w latach 1945 - 1970 : materiały biograficzne / Tadeusz Oracki. - Olsztyn : "Pojezierze", 1975. - S. 131 - 132 : Panas Henryk. - Bibliogr. s. 132

21. PANAS Henryk : Odkrył mnie Iwaszkiewicz. Rozm. przepr. Tadeusz Prusiński. Sztand. Młod. 1983 nr 61 s. 8, 11.

22. PANAS Henryk : Pisarz i społecznik. Rozm. przepr. Grażyna Sokołowska. Warm. i Mazury 1984 nr 22 s. 5, portr.

23. PANAS Henryk : Późne wielkie powodzenie. Rozm. przepr. Bohdan Dzitko. Warm. i Mazury 1982 nr 1/3 s. 2-4.

24. PANAS Henryk : Zdaję sprawę z życia... Rozm. przepr. Andrzej Nowak. Argumenty 1982 nr 22 s. 1, 8, 11.

25. PANAS Henryk : Ziemie odzyskane. Z Henrykiem Panasem rozmawia... Rozm. przepr. Małgorzata Safuta. Kob. i Życie 1985 nr 21 s. 9, portr.

26. SEGIET Janusz : Po prostu Panas. Spotkanie z pisarzem. Gaz.Olszt. 1982 nr 1 s. 1, 5, portr.

27. SEGIET Janusz : Pozostał ślad książek. 40 lat na Warmii i Mazurach. Gaz.Olszt. 1985 nr 215 s. 1, 5.

28. SŁOWNIK współczesnych pisarzy polskich / oprac. pod red. Jadwigi Czachowskiej. Seria 2. T.2 : L - T. - Wwa : Państw. Wydaw. Nauk., 1978. - S. 230 - 233 : Panas Henryk. - Bibliogr. s. 231 - 233

SOKOŁOWSKI Jerzy Adam

29. Panas : szkic o twórczości / Jerzy Adam Sokołowski. - Olsztyn : "Pojezierze", 1982. - 117 s. - Bibliogr. s. 115-117

30. SOKOŁOWSKI Jerzy [Adam] : Spór o Judasza i nie tylko ... Repetytorium z literatury. Warm. i Mazury 1976 nr 3 s. 14-16.

XI. M.Kajka: "wybór wierszy. WWA 1954. Przekładowa s. 10, wiersz "Łęskność za odczytą mową".

1. Przedstaw krótko autora wierszy
2. Odczytaj głośno wiersz

XII. PPR na Warmii i Mazurach w latach 1945-1947. Olsztyn 1959 s.10, 40-42

1. Kiedy powstał Komitet Wojewódzki PPR w Olsztynie ?
2. Gdzie i kiedy ukazały się pierwsze informacje o Związku Walki Młodych na Warmii i Mazurach ?
3. Jakie zadania postawiono organizacji ?

XIII. J.Wróblewski : "Polskie biblioteki ludowe w Zaborze Pruskim i na terenie Rzeszy Niemieckiej w latach 1847-1939. Olsztyn 1975 tabela nr 34 na s. 163, nr 36 na s. 165.

1. Wymień miejscowości, gdzie powstały biblioteki ludowe na Warmii w 1926 r. i podaj liczbę tomów.
2. Ile było bibliotek młodzieżowych na Warmii, Mazurach i Powiślu w 1930 r.

XIV. Słownik historii Polski. WWA 1969, hasło Krzysztof Celestyn Mrongowiusz.

1. Omów postać Mrongowiusza
 - w jakich latach żył
 - kim był
 - czym się zajmował ?

XV. "Śladem Wojciecha Kętrzyńskiego". Olsztyn 1968. Wstęp

1. Omów sylwetkę Wojciecha Kętrzyńskiego
2. Który rok ogłoszony był Rokiem Wojciecha Kętrzyńskiego i kto go ogłosił ?

XVI. M.Zientara-Molewska : "Działacze spod znaku Rodła". Olsztyn 1974 s. 71 i 115.

1. Gdzie i kiedy urodził się Michał Lengowski ?
2. W jakich organizacjach pracował ?

Zob. uzupełnienie na stronie 10 a !

XVII. T.Oracki: "Słownik biograficzny Warmii, Mazur i Powiśla". WWA 1983 hasło Jan Liszewski.

1. Kim był Jan Liszewski ?
2. Kiedy zorganizował dwa wiece na Warmii w obronie języka polskiego i co na nich uchwalono ?

czył czynnie w pracach Towarzystwa Przyjaciół Nauk, a w roku 1825 wstąpił do Towarzystwa Patriotycznego. W roku 1828 uzyskał mandat poselski z powiatu żelechowskiego i jako poseł na Sejm zdobył wielką popularność wystąpieniami w obronie konstytucji, zasad liberalnych i wolności prasy/.

30 XI 1830 powołany został na członka Rady Administracyjnej i obrany prezesem Towarzystwa Patriotycznego /19 I 1831/. 30 I 1831 wszedł w skład Rządu Narodowego jako zastępca ministra wyznań i oświecenia publicznego.

Po upadku powstania opuścił kraj. W grudniu 1831 r. przybył do Paryża i stanął na czele Komitetu Narodowego Polskiego, nawiązując kontakty z lewicą francuską, karbonaryzmem, masonerią. Wydalony z Francji w lipcu 1833 osiadł w Brukseli. Podejmował liczne próby zgrupowania emigracji polskiej wokół programu powstańczego i republikańskiego, doprowadzając w roku 1837 do utworzenia własnej organizacji pod nazwą Zjednoczona Emigracja Polska. W roku 1847 uczestniczył w założeniu Międzynarodowego Towarzystwa Demokratycznego w Brukseli. Po upadku Wiosny Ludów wycofał się z życia politycznego.

Zmarł w Paryżu 29 V 1861 r. i pochowany został na cmentarzu Montmartre.

Lelewel był pierwszym w Polsce historykiem świadomym metod i celów historii. W swych pracach przedstawił całość procesu dziejowego, nie oddzielając historii politycznej od ustroju, gospodarki, kultury badanej epoki. Był też pionierem w zakresie stosowania metod badawczych m.in. komparatystyki. Pionierski charakter nosiły również prace Lelewela z dziejów geografii w wiekach średnich, z historii kartografii i numizmatyki.

Lelewel był pierwszym teoretykiem bibliografii w Polsce. Jego dzieło "Bibliograficznych ksiąg dwoje" /Wilno 1823, 1826/ będąca kopalnią wiadomości o rękopisach, drukach, bibliotekach jest na gruncie polskim pracą pionierską wykładającą teorię bibliografii i wskazującą nowe metody badawcze /np. po raz pierwszy w Polsce metodę analizy typograficznej do badań nad wczesnym drukarstwem/.

Bibliografia przygotowawcza /wybór z lat 1965-1984/

Wydawnictwa zwarte, przygotowane w wydawnictwach zwartych

1. ARCT Zbysław
Wybitni Polacy w służbie Rzeczy / Zbysław Arct. - Warszawa : Lud. Spółdz. Wydaw., 1983. - S. 71-79 * Prawdziwa wielkość skromności nie unika : Joachim Lelewel 1786-1861.
2. BOCHEŃSKI Aleksander
Dzieje głupoty w Polsce : pamflety dziejopisarskie / Aleksander Bocheński. - Wyd. 2 uzup. ♣ Warszawa : "Czytelnik", 1984. - S. 181-212 : Lelewel
3. BRONOWSKI Franciszek
Idea gminowładztwa w polskiej historiografii : geneza i formowanie się syntezy republikańskiej J. Lelewela / Franciszek Bronowski. - Łódź : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1969. - 158, [1]s.
4. CYGLER Bogusław
Działalność polityczno-społeczna Joachima Lelewela na emigracji w latach 1831-1861 / Bogusław Cygler ; Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Wydział I Nauk Społecznych i Humanistycznych. - Gdańsk : Gdańskie Tow. Nauk. , 1969. - 318, [2]s. - Prace Komisji Historycznej. Seria Monografii ; nr 31
5. GRABSKI Andrzej Feliks
Joachim Lelewel / Andrzej F[eliks] Grabski // W: Almanach Polonii 1981 /oprac. red. Alina Łaskiewicz, Ewa Trzeciak. - Warszawa : "Interpress", 1980. - S. 231-235.
6. GRABSKI Andrzej Feliks
Orientacje polskiej myśli historycznej : studia i rozważania / Andrzej Feliks Grabski. - Warszawa : Państw. Wydaw. Nauk., 1972. - S. 104-145 : "Zachować i udokładnić narodu historię" : Joachim Lelewel w Towarzystwie Warszawskim Przyjaciół Nauk
7. GRABSKI Andrzej Feliks
Perspektywy przeszłości : studia i szkice historiograficzne / Andrzej F[eliks] Grabski. - Lublin : Wydaw. Lubel., 1983. - S. 133-219 : Joachima Lelewela koncepcja dziejów Polski

8. KOSMAN Marceli
Z dziejów Biblioteki Kórnickiej / Marceli Kosman. - wydaw. :
Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1984. - S. 78-94 : kalendarz
zbioru Lelewela
9. KOWALSKA Aniela
Mochnicki i Lelewel współtwórcy życia umysłowego Warszawy - kalendarz :
1825-1830 / Aniela Kowalska. - Warszawa : Państ. Inst. wydaw.
1971. - 376, [3] s. - (Biblioteka Syrenki)
10. KOZMIŃSKI Karol
Lelewel / Karol Koźmiński. - Warszawa : Lud. Spółdz. wydaw.,
1967. - 423, [4] s.
11. KUBÓW Stefan
Sylwetki polskich bibliologów / Stefan Kubów. - Wrocław : Zakł.
Narod. im. Ossolińskich, 1983. - S. 31-48 : Joachim Lelewel
12. LELEWEL Prot
Pamiętnik i dziennik domu naszego / Prot Lelewel ; przygot. do
druku i opatrzyła przypisami Irena Lelewel-Friemannowa. - Wrocław
: Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1966. - 536 s.
13. OLSZEWICZ Bolesław
Joachim Lelewel i zbiory kartograficzne Ossolineum / Bolesław
Olszewicz // W: Ossolineum : księga pamiątkowa w 150-lecie Zakła-
du Narodowego imienia Ossolińskich / red. nauk. Bolesław Olsze-
wicz. - Wrocław : Zakł. narod. im. Ossolińskich, 1967. - S. 189-
196
14. PRZEMSKI Leon
Niespokojne życie / Leon Przemski ; il. Antoni Uniechowski. -
Warszawa : Nasza Księg., 1965. - 245, [3] s.
15. SEREJSKI Marian H.
Joachim Lelewel i jego szkoła / Marian H. Serejski // W: Polska
myśl filozoficzna i społeczna / pod red. Andrzeja Walickiego.
T. 1 : 1831-1863. - Warszawa : Książka i Wiedza, 1973. - S. 30-77
16. SŁOWIKOWSKI Tadeusz
Joachim Lelewel, krytyk i autor podręczników historii / Tadeusz
Słowikowski. - Warszawa : Państ. Wydaw. Nauk., 1974. - 196, [4] s.

17. STOCHEL Halina
Historiografia Lelewela i Karamazina / Halina Stochel // W: Spotkania literackie : z dziejów powiązań polsko-rosyjskich w dobie romantyzmu i neoromantyzmu / pod red. Bogdana Galstera, Janiny Kamionkowej. - Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1973. - S. 135-150
18. TOPOLSKI Jerzy
Prawda i model w historiografii / Jerzy Topolski. - Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1962. - S. 89-114 : Joachim Lelewel : prekursor historii gospodarczej i nowoczesnego modelu badań historycznych w Polsce
19. WIĘCKOWSKA Helena
Joachim Lelewel uczony-polityk-człowiek / Helena Więckowska. - Warszawa : "Czytelnik", 1980. - 181, [3] s.

Artykuły z czasopism

20. BAŁUCIŃSKA Olga : "Rzeczy biblioteczne i "przedsięwzięcia literackie" w korespondencji Joachima Lelewela z Aleksandrem Chodkiewiczem. Roczn. Bibl. 1975 z. 1/2 s. 1-38, il. Rez. Res.
21. BIAŁOKOZOWICZ Bazyli : Lew Tołstoj i Joachim Lelewel. Prz. Hum. 1966 nr 3 s. 79-86
22. CYGLER Bogusław : Działalność Joachima Lelewela w Zjednoczeniu Emigracji Polskiej 1837-1846. Prz. Hum. 1966 nr 5 s. 89-111
23. CYGLER Bogusław : Joachim Lelewel a problem sejmu na emigracji w latach 1832-1848. Prz. Hum. 1969 nr 2 s. 109-123
24. CYGLER Bogusław : Joachim Lelewel wobec polskich ziem północnych i zachodnich. Zap. Hist. 1972 z. 4 s. 81-94, Zsfg.
25. GRABSKI Andrzej F [eliks] : Joachim Lelewel i niemiecka demokracja. Rekonesans. Ref. Prz. Hum. 1981 nr 6 s. 87-106
26. GRABSKI Andrzej F [eliks] : Joachim Lelewel i środowisko związku komunistów w przededniu Wiosny Ludów. Odgłosy 1980 nr 26 s. 3
27. GRZEGORZEWSKI Tadeusz : Późne lata Joachima Lelewela. Mówią Wieki 1981 nr 7 s. 9-13, il.

28. GUSTAWSKI Olgierd : Historyk i bibliograf. Echa minionej Warszawy. Życie Warsz. 1962 nr 6 s. 7
29. HABER Magdalena : Geniusz humanistyki. Wielcy nauki polskiej. Radar 1974 nr 3 s. 28-29
30. HLEB-KOSZAŃSKA Helena : Warszawski dom i mieszkanie Joachima Lelewela. Roczn. Warsz. t. 11 : 1972 s. 151-171, il.
31. ISZUTIN Wadim : Joachim Lelewel - członek Towarzystwa Historii i Starożytności Rosyjskich przy Uniwersytecie Moskiewskim. Tł. z ros. Ludmiła Tyszko. Kwart. Hist. Nauki 1984 nr 2 s. 431-434
32. KACZYŃSKA Danuta : Joachim Lelewel - historyk i ideolog. Fundamenty Polski. Życie Warsz. 1977 nr 171 s. 3, il.
33. KIJOWSKI Andrzej : Antykwaryusz na czele rewolucji. Polska 1967 nr 2 s. 30-31, 35, il.
34. KOLANKOWSKI Zygmunt : Na tropach archiwum Lelewela. Mówią Wieki 1967 nr 7 s. 16-20, il.
35. KOWALEWSKI Zdzisław : Chrześcijańskie postępowe tradycje myślenia obywatelskiego / w okresie międzypowstaniowym XIX w./ . Socjalizacja kulturowo-polityczna w historiozofii Lelewela. Kult. Ośw. Nauka 1984 nr 3 s. 37-44
36. KWIATKOWSKI Kajetan : Listy ... do Joachima Lelewela. Oprac. Marek Czechowski. Roczn. Bibl. 1962 z. 1/2 s. 329-343, il. Rez. Res.
37. LELEWEL Joachim : Nieznane listy emigracyjne ... do Seweryna Gałęzowskiego. Oprac. Krystyna Korzon. Ze Skarb. Kult. ¹⁹⁸⁰ 1980, t. 34 s. 7-39
38. LESNODORSKI Bogusław : Lelewel nam współczesny. Portrety polskiej świadomości. Argumenty 1978 nr 10 s. 6-7, il.
39. LUTZOWA Hanna : Na paryskim bruku. Mówią Wieki 1969 nr 7 s. 16-19, il.
40. ŁYSAKOWSKA Daniela : Lelewel i jego wizja dziejów. Kierunki 1978 nr 26 s. 1, 6, il.
41. NOWODWORSKI Witold : Odpowiedź Joachima Lelewela z 1828 roku na kwerendę Waltera Fryderyka Clossiusa w sprawie rękopisów antycznych w bibliotekach polskich. Roczn. Bibl. 1971 z. 1/2 s. 299-311. Rez. Rés.

42. RZEFA Zbigniew : Kartografia historyczna Joachima Lelewela. Ze Skarb. Kult. 1980 z. 34 s. 41-69, tab.
43. SŁOWIKOWSKI Tadeusz : Joachim Leleweł jako dydaktyk historii. Nowa Szk. 1972 nr 11 s. 11-14, il.
44. SUDOLSKI Zbigniew : Zagadkowy list Mickiewicza czy zapomniany list Lelewela? Pam. Lit. 1967 z. 2 s. 537-541
45. TRYNKOWSKI Jan : Problemy religii Getów w korespondencji Ernesta Godfryda Groddecka i Joachima Lelewela. Prz. Hist. 1980 z. 2 s. 325-331.
46. URBAŃCZYK Stanisław : Uwagi o polszczyźnie prac Joachima Lelewela. Jęz. Pol. 1983 z. 3 s. 170-179
47. WALCZAK Marian : Kalendarium życia Joachima Lelewela /1786-1861/. Por. Bibl. 1981 nr 11-12 s. 291-292
48. WOJTOWICZ Zdzisław : Poseł powiatu żelechowskiego. Mówią Wieki 1979 nr 7 s. 26-28, il.
49. W.Ż. : Joachim Leleweł - rytownik. Życie i Myśl 1966 nr 4 s. 126-127, il.
50. ZAJEWSKI Władysław : Nieznany projekt Joachima Lelewela z 1831 roku powołania Rządu Litewskiego. Kwart. Hist. 1980 nr 3/4 s. 667-676
51. ZIELIŃSKI Ryszard : Leleweł. Flutarch warszawski. Stolica 1975 nr 49 s. 4-5.

Oprac. Anna Dominik

Dział M. BWP w Olsztynie

13. Feliks Nowowiejski /ur. 7 II 1877 r. w Barczewie -
zm. 18 I 1946 r. w Poznaniu/.

/Wybór materiałów w 40 rocznicę śmierci/

Feliks Nowowiejski, kompozytor, muzyk, dyrygent i pedagog. Kształcił się w szkole muzycznej w Świętej Lipce, następnie grał w orkiestrze wojskowej w Olsztynie. W 1898 roku uzyskał I nagrodę na konkursie kompozytorskim w Londynie za marsz "Pod sztandarem po-

koju". Dzięki tej nagrodzie mógł podjąć półroczne studia w Konserwatorium J. Sterna w Berlinie. W latach 1898-1900 był organistą w kościele św. Jakuba w Olsztynie, następnie kontynuował studia muzyczne w Ratyżbonie i Berlinie. Brał udział w licznych koncertach w Polsce i Europie. W latach 1909-1914 był dyrektorem artystycznym Towarzystwa Muzycznego w Krakowie. W 1910 r. zorganizował oprawę muzyczną uroczystości grunwaldzkich, podczas których nastąpiło prawykonanie "Roty" do słów Marii Konopnickiej. W czasie I wojny światowej służył w orkiestrze garnizonowej w Berlinie. W 1919 roku zamieszkał w Poznaniu, gdzie prowadził liczne chóry. W 1920 roku brał czynny udział w akcji plebiscytowej na Warmii. W okresie międzywojennym wiele koncertował, kształcił dyrygentów i działaczy polskiego ruchu amatorskiego dla Powiśla i Warmii; utrzymywał stałe kontakty z działaczami polskimi na Warmii, Powiślu i Pomorzu. Skomponował szereg utworów dla Polaków na obczyźnie, opracowywał ludowe pieśni warmińskie. Od 1940 roku przebywał w Krakowie, po II wojnie światowej powrócił do Poznania. Pochowany został na Skałce Poznańskiej.

Feliks Nowowiejski był członkiem honorowym londyńskiego The Organ Music Society, był laureatem licznych nagród i wyróżnień honorowych, m.in. otrzymał Państwową Nagrodę Muzyczną /1935/, godność szambelana papieskiego /1935/ za twórczość w dziedzinie muzyki kościelnej oraz odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta /1936/.

Opracowania

BOEHM Jan

1. Feliks Nowowiejski 1877-1946 : zarys biograficzny / Jan Boehm. - Wyd. 2. - Olsztyn : "Pojezierze", 1977. - 157 s. : il., portr., Sum.Rez. (Biografie),- Bibliogr. s. 143-147
2. BOEHM Jan : Koncerty plebiscytowe Feliksa Nowowiejskiego w 1919 i 1920 roku. Kom.Mazur.-Warm. 1969 nr 2 s. 131 - 158. Sum.
3. BOEHM Jan : Przyczynek do historii wydawnictw pieśni warmińskich. W setną rocznicę urodzin Feliksa Nowowiejskiego. Kom.Mazur.-warm. 1977 nr 1 s. 66 - 72. Zsfg.
4. DUDZIŃSKA Zofia : Jesteśmy Polakami. Działalność na rzecz polskości Warmii i Mazur Feliksa Nowowiejskiego i Wojciecha Kętrzyńskiego w okresie międzywojennym. Gaz.Olszt. 1978 nr 206 s. 3.

5. FELIKS Nowowiejski. Warm. i Mazury 1977 nr 2 s. 6, portr.
6. GEBIK Władysław : Nie rzucim ziemi...Słowo Powsz. 1977 nr 28 s. 11.
7. JURASZ Tomasz : "Rota" i dużo więcej. WTK 1981 nr 12 s. 12
8. LIETZ Zygmunt : Feliks Nowowiejski. Warm. i Mazury 1961 nr 1 s. 27 - 28
9. ŁUCZAK Eugeniusz : Feliks Nowowiejski - artysta i patriota. Gaz. Olszt. 1977 nr 29 s. 3.
10. NOWOWIEJSKI Feliks Maria, NOWOWIEJSKI Kazimierz : Charakterystyka spuścizny rękopiśmiennej Feliksa Nowowiejskiego. Roczn. Olszt. t.2.: 1959 s. 227 - 233, il. Sod. Sum.
NOWOWIEJSKI Feliks Maria
11. Dookoła kompozytora : wspomnienia o ojcu / Feliks Maria Nowowiejski, Kazimierz Nowowiejski. - Wyd.2. - Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1971. - 311 s. : il. , portr. - Bibliogr. s. 273-288
OGRODZIŃSKI Władysław
12. Feliks Nowowiejski z Barczewa na Warmii / Władysław Ogrodziński, tekst ; Hieronim Skurpski, układ graf. - Olsztyn : Prez. Woj. Rady Narod. Wyd. Kultury, 1957. - [18] k. : il., portr. , Sod. Sum.
OGRODZIŃSKI Władysław
13. Przypomniane piórem / Władysław Ogrodziński. - Olsztyn : "Pojezierze", 1982. - S. 184-195 : Jeszcze jedna droga do Polski.
ORACKI Tadeusz
14. Słownik biograficzny Warmii, Mazur i Powiśla XIX i XX wieku do 1945 roku / Tadeusz Oracki. - Wwa : PAX, 1983. - S. 231 - 233 : Nowowiejski Feliks. - Bibliogr. s. 232 - 233
PRZYBYLSKI Tadeusz
15. Nowowiejski Feliks / Tadeusz Przybylski // W : Polski słownik biograficzny. - Wrocław : Zakł. Nar. im. Ossolińskich. - T.23. - 1978. - S. 401 - 403. - Bibliogr. s. 403
16. SIERPIŃSKI Zdzisław : Od Barczewa do Poznania. Życie Lit. 1977 nr 35 s. 6, il.

Oprac. Irena Walczak
Dział IB WBP w Olsztynie

14. "Gazeta Olsztyńska 1886-1939"

/Wybór materiałów/

1. BARANOWSKA Agnieszka : Gazeta zostaje. Kultura 1976 nr 26 s. 7, 9.
"Gazeta Olsztyńska" w latach 1886-1939.
2. CHŁOSTA Jan : "Gazeta Olsztyńska" a Związek Polaków. Sł. Powsz.
wyd. BL 1976 nr 127 : 4 - 6 VII s. 12. Sł. na Warmii nr 23,
3. CHŁOSTA Jan : Pokrzepiała w trwanie i walce. Sł. na Warmii 1972
nr 51 s. 2.
4. CHŁOSTA Jan
Wydawnictwo "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1918-1939 / Jan Chłosta;
Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.
- Olsztyn : "Pojezierze", 1977. - 191 s. : il., portr., Tab.
Sum., Zsfg. - Bibliogr. s. 160-164. - Rozprawy i Materiały Nr 61.
5. CHŁOSTA Jan : Zarys dziejów dodatków do "Gazety Olsztyńskiej"
w latach 1921-1939. Kom. Mazur.-Warm. 1974 nr 1 s. 3-23. Zsfg.
"Głos Niedzielny", "Gospodarz", "Przyjaciel Dzieci", "Życie
Młodzieży", "Głos Pogranicza"
6. CIEŚLAK Tadeusz
Prasa polska na Mazurach i Warmii 1718-1939 / Tadeusz Cieślak. -
Olsztyn : Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Pojezierze", 1964. -
- S. 67 - 94 : "Gazeta Olsztyńska" i "Gazeta Ludowa".
7. DUDZIŃSKA Zofia : Powstała z woli walki. Gaz.Olszt. 1981 nr 77 :
16 IV s. 1,2.
Warunki społeczne i polityczne w jakich powstała "Gazeta Olsztyńska".
8. FILIPKOWSKI Tadeusz : Przed stuleciem "Gazety Olsztyńskiej". Kom.
Mazur. - Warm. 1983 nr 1 s. 109 - 112.
Krótka historia, stan badań nad "Gazetą Olsztyńską", relacja ze
specjalnej narady historyków olsztyńskich z udziałem prof. Wpjciecha
Wrzesińskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego.

9. KORKOZOWICZ Jerzy : Trudna emancypacja. Czyste źródła. Gaz. Olszt. 1983 nr 18 : 22-23 I s. 4.
Analiza charakteru politycznego "Gazety Olsztyńskiej" z lat 1886-1887. W tekście fragmenty artykułów.
10. NOWAKOWSKI Stanisław : Jak wydawano "Gazetę Olsztyńską". Kal. Mazur i Warmii 1961 s. 81-87, il.
11. REICH Ryszard : Walczyła o utrzymanie polskości. Z dziejów "Gazety Olsztyńskiej". Gaz.Olszt. 1974 nr 82 : 6 - 7 IV s. 5.
12. TRYNISZEWSKI Eugeniusz : Nieznane karty z dziejów "Gazety Olsztyńskiej". Sł. Powsz. wyd. BL 1979 nr 20 : 27 - 29 I s. 11. Sł. Powsz. wyd. BL 1979 nr 20 : 27 - 29 I s. 11. Sł. na Warmii nr 2.
13. WAKAR Andrzej : Oceny polityczne "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1886-1893. Kom. Mazur.-Warm. 1962 nr 2 s. 427-453.
14. WAKAR Andrzej : Organizacja pracy redakcji i administracji "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1886-1893. Kom. Mazur.-Warm. 1964 nr 1 s. 71-91.
WAKAR Andrzej : Geneza "Gazety Olsztyńskiej". Warm. i Mazury 1978 nr 10 s. 17-19.
WAKAR Andrzej
Przebudzenie narodowe na Warmii 1886-1893 / Andrzej Wakar. - Olsztyn : "Pojezierze", 1982. - S.28-36 : "Gazeta Olsztyńska".
17. WAKAR Andrzej
Rola "Gazety Olsztyńskiej" w ruchu polskim na Warmii w końcu XIX wieku / Andrzej Wakar // W :: Szkice Olsztyńskie. - Olsztyn : "Pojezierze", 1967. - S.189-208.
18. WRZESIŃSKI Wojciech : "Gazeta Olsztyńska" wobec spraw polskich w latach 1886-1913. Przyczynki do studiów nad obliczem ideowo-politycznym. Kom. Mazur.-Warm. 1975 nr 2 s. 131 - 176. Zsgf.
19. WRZESIŃSKI Wojciech : Oblicze ideowo-polityczne "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1920 - 1939. Kom. Mazur. - Warm. 1960 nr 2 s. 167 - 212.
20. ZIENTARA-MALEWSKA Maria : 53 lata walki "Gazety Olsztyńskiej" z pruskim zaborcą. Sł. na Warmii 1955 nr 26 s. 3, nr 27 s. 3.

Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej"

21. CHŁOSTA Jan; Kazimierz Jaroszyk. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej" Gaz.Olszt. 1976 nr 125 : 2 VI s. 8, portr.
22. CHŁOSTA Jan J.Ch. : Ludwik Łydko. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej" 1886-1939. Śl. Powsz. wyd. BL 1976 nr 104 : 7 - 9 V s. 12. Śl. na Warmii nr 29 . [Polem]. Foręba Stanisław : Jeszcze raz o Ludwiku Łydko. Śl. Powsz. wyd. B 1977 nr 91 : 23 - 24 IV s. 11 . Śl. na Warmii nr 15.
23. CHŁOSTA Jan :
Seweryn Pieniężny 1890-1940 : redaktor i wydawca spod znaku Rodła / Jan Chłosta. - Olsztyn : "Pojezierze", 1980. - 171 s.
24. CHŁOSTA Jan : Wacław Jankowski. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej" Gaz. Olszt. 1976 nr 139 : 9 VI s.8, il.
25. JASIŃSKI Janusz : Jan Liszewski - pierwszy redaktor "Gazety Olsztyńskiej" / 1886-1891 /. Gaz.Olszt. 1976 nr 90 : 21 IV s.8.
26. LIETZ Zygmunt : Ludwik Bartłomiej Łydko. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej". Gaz. Olszt. 1976 nr 102 : 5 V s.8,il.
27. LIETZ Zygmunt : Władysław Pieniężny - działacz społeczny, red. "Gazety Olsztyńskiej". Gaz.Olszt. 1976 nr 102 : 5 V s. 8,il.
28. SAWICKA Hanna : Współpraca Marii Zientary-Malewskiej z "Gazetą Olsztyńską". Gaz.Olszt. 1976 nr 139 : 19-20 VI s. 1,4.
29. TRYNISZEWSKI Eugeniusz : Właścicielka i wydawczyni Gazety Olsztyńskiej. Gaz.Olszt. 1976 nr 107 : 12 V s. 8,il.
Joanna Pieniężna.
30. WAKAR Andrzej : Seweryn Pieniężny [junior]. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej". Gaz.Olszt. 1976 nr 136 : 16 VI s. 8,il.
31. WAKAR Andrzej : Wanda Pieniężna. Redaktorzy "Gazety Olsztyńskiej" Gaz.Olszt. 1976 nr 142 : 23 VI s. 8,il.

Zagadnienia inne

32. CHŁOSTA Jan : Kłopoty materialne "Gazety Olsztyńskiej do 1939 r." Śl. na Warmii 1973 nr 8 s. 2.
33. CHŁOSTA Jan : Księgarnia "Gazety Olsztyńskiej". Kom. Mazur.-Warm. 1977 nr 1 s. 73 - 30. -Zsfg.

34. Podstawy finansowe "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1927-1932. Kom. Mazur.-Warm. 1973 nr 4 s. 435-445.
35. CHEŁSTA Jan : Procesy sądowe "Gazety Olsztyńskiej". Kom. Mazur. - Warm. 1974 nr 3 s. 240-254. Zsfg.
36. GAŚSIOROWSKI Andrzej : Problematyka wychowania fizycznego i sportu na łamach "Gazety Olsztyńskiej" /1918-1939/. Wychow.Fiz.Sport 1973 nr 2 s. 17-25
37. JASIŃSKI Janusz : Czytelnicтво "Gazety Olsztyńskiej" na Warmii w latach 1886-1913. Kom.Mazur.-Warm. 1976 nr 3 s. 397-406. Zsfg.
38. JASIŃSKI Janusz : Finanse "Gazety Olsztyńskiej" przed I wojną światową. Sł.Powsz. wyd.B 1979 nr 37 : 17-18 II s. 11. Sł. na Warmii nr 5.
39. KORKOZOWICZ Jerzy : Zwierciadło. Czyste źródła. Gaz.Olszt. 1982 nr 229 : 19-21 XI s. 1,5.
Dot. ogłoszeń zamieszczanych w "Gazecie Olsztyńskiej" w 1886 r.
- OGRODZIŃSKI Władysław : Proza w "Gazecie Olsztyńskiej" /1886-1939/ Gaz.Olszt. 1976 nr 85 : 14 IV s. 6, il.
- STANISZEWSKI Andrzej : Sprawy mniejszości narodowych na łamach "Gazety Olsztyńskiej" w latach 1921-1928. Kom.Mazur.-Warm. 1983 nr 1 s. 35-64. Zsfg.

Oprac. Irena Walczak
Dział IB WBP w Olsztynie

15. Mazurska Partia Ludowa

/Wybór materiałów/

1. BORKOWSKI Jan : Geneza polskiego ruchu ludowego. Z przeszłości. Wieś Współcz. 1979 nr 11 s. 116 - 128.
Dot. m.in. Mazurskiej Partii Ludowej.
2. HEMMERLING Zygmunt : W walce z wyzyskiem i germanizacją. 80-lecie Mazurskiej Partii Ludowej. Ziel. Sztand. 1977 nr 1 s. 3, 4.

3. LIETZ Zygmunt : Oświata, kultura w centrum zainteresowania.
w 75 rocznicę ruchu ludowego na Warmii i Mazurach. Śl. na Warmii
1971 nr 22 s. 1-4.
4. PATCJA Józef : Ruch ludowy na Warmii i Mazurach. Warm. i Mazury
1971 nr 2 s. 1-3.
5. POŻNY Walter : Mazurska Partia Ludowa. 75-lecie ruchu ludowego
na Warmii i Mazurach. Gaz.Olszt. 1971 nr 126 : 29-30 V s. 3.
6. POŻNY Walter
Pracy radykalno-społeczne na Mazurach i Mazurska Partia Ludowa
/ Walter Późny / / W : Szczytno : z dziejów miasta i powiatu . -
Olsztyn : "Pojezierze" , 1962 . - S. 229 - 236.
7. POŻNY Walter
Ruch ludowy na Warmii i Mazurach / Walter Późny / / W : Drogi
rozwoju ruchu ludowego : 1895 - 1948 - 1964 . - Warszawa : Lud.
Spółdz.Wydaw. , 1964 . - S. 195 - 204.
8. RUCZYŃSKI Teofil : Pruskie wybory na Mazurach. Śl. na Warmii
BL 1977 nr 30 : 19 - 20 II s. 11. Śl. na Warmii nr 6.
9. STAŃSKI Mieczysław
Powstanie i działalność Mazurskiej Partii Ludowej / Mieczysław
Stański / / W : Zarys historii polskiego ruchu ludowego - Dzieł-
ta T.1 : 1864 - 1918 . - Warszawa : Lud. Spółdz. Wydaw. - S.
221 - 228.
10. SYSKA Henryk : Mazurska Partia Ludowa . Gaz.Olszt. 1981 nr 112 :
5 - 7 VI s. 1,4.
11. SYSKA Henryk : Źródło i strumień. Tyg.Kult. 1971 nr 22 s. 3, 9,
il.
75-lecie Mazurskiej Partii Ludowej.
12. WAKAR Andrzej : 75 lat ruchu ludowego na Mazurach. Panor.Półn.
1971 nr 22 s. 3, 6.
M.in.działalność Mazurskiej Partii Ludowej.
13. ZAPATKA Józef : Prześladowania. Męczeństwo. Zwycięstwo. Słowo
na Warmii 1964 nr 11 s. 3.
Działalność delegacji Mazurskiej Partii Ludowej w 1919 roku.

Oprac. Jolanta Juran
Dział IB WBP w Olsztynie

16. Międzynarodowy Dzień Kobiet

Geneza Dnia Kobiet wiąże się z tzw. kwestią kobiecą w międzynarodowym ruchu socjalistycznym. Myśl o manifestacji ruchu kobiecego zrodziła się na II Międzynarodowej Konferencji Socjalistek odbywającej się w 1910 r. w Kopenhadze. Wniosek taki zgłosiły delegatki polskie, Klara Zetkin - najwybitniejsza działaczka socjaldemokratyczna tamtych czasów - zaproponowała aby przyjąć specjalny dzień w roku jako międzynarodowy dzień manifestacji kobiecych. Ponieważ w marcu 1910 r. kobiety amerykańskie zorganizowały u siebie demonstrację w sprawie równouprawnienia, konferencja postanowiła wybrać jeden dzień w marcu i obchodzić go jako Międzynarodowy Dzień Kobiet. Dodatkowym argumentem było to, że z miesiącem marcem wiązały się tradycje rewolucyjne /rewolucje berlińska i wiedeńska, Komuna Paryska/. Kobięce święto obchodzono po raz pierwszy w dniu 19 marca 1911 r.

O genezie i historii Dnia Kobiet

1. KRZYWOBŁOCKA Bożena
Stare i nowe obyczaje / Bożena Krzywobłocka. - Wwa : Instytut Wydaw. Zw. Zaw., 1981. - S. 117-130: Nowe święto czy nowe obyczaje
2. OLACHNOWICZ K. : Tradycje 8 marca. Tyg. Kult. 1970 nr 10 s. 2.
3. RECENT-LECHOWICZ M. : O prawach kobiet. Prawo i Życie 1969 nr 5 s. 6.
4. SZCZĘSNOWICZ Remigiusz : Obyście były ... jak mimozы. Przyjaźń 1980 nr 10 s. 11.
5. TYCNER Wanda : Siedemdziesiąt lat "8 marca". Zwierciadło 1980 nr 10 s. 4-5.
6. WAWRZYKOWSKA-WIERCIOCHOWA D. : 8 marca i dlaczego 8 marca. Tryb. Ludu 1969 nr 66 s. 3.

Materiały repertuarowe

7. COŻ wiesz o Ewie . Biblioteczka repertuarowa "Naszego Klubu" nr 1/29. Nasz Kl. 1975 nr 1 dod. s. 1-26.

8. DLA CIEBIE Ewo : materiały repertuarowe / Centralny Ośrodek Metodyki Upowazeczania Kultury. - Wwa : COK, 1971. - 267 s.
9. GUZIK Kazimierz
Kwieciek dla Ewy czyli to i owo o kobietach / Kazimierz Guzik.
- Wyd.2. - Wwa : LSW, 1974. - 51 s.
10. KOBIETA w walce . Wiersze - inscenizacje - bibliografia. Biblioteczka repertuarowa miesięcznika "Kultura i Ty". Kult. i Ty 1968 nr 2 dod. s. 1-56
11. KOCHANOWSKA Eugenia
Ziemia zakwitnie miłością : programy poetyckie na 8 Marca / Eugenia Kochanowska . - Wwa : CPARA, 1964. - 81 s.
12. NIEWIASTA i białogłowa. Wybór tekstów na dzień 8 marca. Biblioteczka repertuarowa "Kultura i Ty". Kult. i Ty 1976 nr 2 dod. s. 1-40.
13. PORTRET Ewy. Wiersze na Dzień Kobiet. Biblioteczka repertuarowa miesięcznika "Kultura i Ty". Kult. i Ty 1972 nr 2 dod. s. 1-40
14. SĄDKOWSKA-MAZURKIEWICZ Helena
Wybór wierszy na uroczystości szkolne klasy V-VIII / Helena Sądowska - Mazurkiewicz. - Wwa : WSIP, 1974 : - S. 177-181
Międzynarodowy Dzień Kobiet
15. STROFY kobiet o kobietach : antologia / wybór, oprac. i przedmowa Krystyna Godlewska. - Wwa : "Iskry", 1964. - 240 s.
16. JA JEDYNA / wybór wierszy i poematów Heleny Spychalskiej. - Wwa : Iskry, 1964. - 197 s.
17. TAKA jesteś kobieto. Wiersze, inscenizacje, skecze. Biblioteczka repertuarowa miesięcznika "Kultura i Ty". Kult. i Ty 1965 nr 3 dod. s. 1-80
18. WINOWICZ Halina
Zawimy się wesoło : materiały repertuarowe na szkolne imprezy okolicznościowe / Halina Winowicz. - Wwa : CPARA, 1969. - 309 s.
19. ZA KAŻDY twój uśmiech : materiały repertuarowe / red. Jolanta Masłowska. - Wwa : COK, 1976. - 270 s.
20. ZAMIĄST Kwiatów. Biblioteczka repertuarowa miesięcznika "Kultura i Ty". Kult. i Ty 1975 nr 1 dod. s. 1-47.

V. NOWOSCI WYDAWNICZE

Izabela Syrojć
Z-ca dyr. WBP w Olsztynie

17. "Warmia i Mazury. Poradnik bibliograficzny 1945-1984".

Bibliografie czyli spisy określonych wytworów piśmiennictwa sporządzane są dla celów naukowych i praktycznych. Biblioteki publiczne otrzymują szereg wydawnictw bibliograficznych jak - "Przewodnik Bibliograficzny", "Bibliografia Zawartości Czasopism", "Literatura piękna - roczniki adnotowane" - są to publikacje Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej. Im wyższy stopień organizacyjny danej biblioteki publicznej tym pełniejszy zestaw i wybór bibliografii. Nie każda jednakże biblioteka czy jej filia gromadzi i udostępnia wymienione powyżej bibliografie. Wyjątek stanowi "Literatura piękna - roczniki adnotowane", którą posiadają a na pewno posiadać powinny wszystkie placówki biblioteczne naszej sieci. Roczniki adnotowane literatury pięknej ukazują się, niestety z opóźnieniem. Podobnie dzieje się z innymi bibliografiami. Ze znacznym opóźnieniem publikowane są także kolejne roczniki naszej bibliografii regionalnej opracowywane w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym WBP w Olsztynie. Obecnie zespół Działu Informacyjno-Bibliograficznego stara się maksymalnie nadrobić opóźnienie, przygotowany jest do druku rocznik 1977 "Bibliografii Warmii i Mazur", zaawansowane są prace nad uzupełnieniem bibliografii za lata 1965-1970. Są to przedsięwzięcia wymagające czasu i dużego wkładu pracy.

Czytelnicy bibliotek nie znają i nie muszą znać kłopotów z jakimi borykają się nasi bibliografowie. Czytelnicy wymagają od nas bieżącej, pełnej i rzetelnej informacji o książkach w tym o wydawnictwach dotyczących regionu. Bibliotekarze wskazują na rosnące zainteresowanie i zapotrzebowanie ze strony czytelników na literaturę o Warmii i Mazurach. Interesują się regionem uczniowie i studenci, a także nauczyciele, działacze oświatowi. Prowadzone od kilku lat akcje popularyzujące wiedzę o regionie, konkursy czytelnicze na znajomość literatury Warmii i Mazur, obchodzone w bieżącym roku

40-lecie powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy - rozszerzyły krąg zainteresowanych.

W lipcu 1985 r. ukazał się drukiem poradnik bibliograficzny "Warmia i Mazury 1945-1984" - opracowany w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym WBP w Olsztynie. Autorka - Bożena Wasilewska wyjaśnia w przedmowie cel jaki przyświecał pracy nad poradnikiem. Jest to przede wszystkim cel praktyczny - pomoc bibliotekarzom i czytelnikom w wyborze lektury o naszym regionie. Poradnik jest przedmiotową bibliografią adnotowaną, obejmującą druki zwarte wydane w Polsce w latach 1945-1980 z uwzględnieniem także publikacji zapowiedzianych na rok 1984. Poradnik wyprzedza o 8 lat "Bibliografię Warmii i Mazur" i w części wypełnia tę lukę. W układzie materiału bibliograficznego autorka - słusznie moim zdaniem - zastosowała układ rzeczowy zbliżony do schematu układu "Bibliografii Warmii i Mazur". Materiał zgrupowany został w obrębie 15 działów głównych, które z kolei w zależności od ilości i różnorodności zebranych publikacji podzielono na poddziały pierwszego i drugiego stopnia. W obrębie działów zastosowano układ alfabetyczny, w poddziałach "Miejscowości" i "Życiorysy" - układ przedmiotowy.

W dziale I, w poddziale "Bibliografie" autorka wykazała 22 pozycje, z których najnowsza ukazała się w roku 1980.

Uzupełnienie bibliografii "Mazury i Warmia w literaturze pięknej 1945-1968" - T. Wajsbrota obejmuje tylko lata 1969-1979. Poradnik nasz zatem w dziale "Literatura piękna jest najaktualniejszym rejestrem utworów literackich. Są tu utwory pisarzy olsztyńskich a także autorów pochodzących z innych regionów Polski, którzy podjęli tematykę warmińsko-mazurską.

Bibliotekarze pracujący z dziećmi i młodzieżą znajdą w rozdziale XV obszerny wybór utworów o tematyce regionalnej przeznaczonych dla młodego czytelnika.

Wszystkie pozycje bibliograficzne, z wyjątkiem tych, których tytuł wyraźnie informuje o zawartości książki lub jej temacie - opatrzone są adnotacjami o treści, formie, autorze. Cenne są informacje o przeznaczeniu czytelniczym, wskazujące krąg ewentualnych odbiorców. Bibliografia zawiera dwa indeksy autorki i tytułowy.

Stan ilościowy opracowań historyczno-literackich literatury olsztyńskiej zawarty w poddziale "Historia literatury. Krytyka literacka" - nasuwa raczej smutne refleksje. W tym miejscu skłonna

byłam nie przyznać racji autorce poradnika w przyjętym kryterium doboru materiałów obejmującym tylko wydawnictwa zwarte. Jednakże odstępstwo od tej zasady, wprowadzenie ważniejszych tylko omówień i recenzji krytyczno-literackich rozszerzyłoby znacznie objętość poradnika, wydłużyło czas jego opracowania. Wydanie tej publikacji zostało podyktowane pilną potrzebą pomocy bibliotekom w upowszechnianiu piśmiennictwa o Warmii i Mazurach i wypełnieniu kilkuletniej luki w bieżącej bibliografii regionalnej.

Poradnik ukazał się w nakładzie 1200 egz., przesłany został do wszystkich bibliotek publicznych w województwie a także do większych bibliotek w kraju.

Publikacja okaże się przydatną, jeśli w codziennej praktyce bibliotecznej w większym niż dotychczas stopniu będziemy wykorzystywali tę a także inne pomoce bibliograficzne.

Oprac. Bożena Wasilewska
Kier. działu IB WBP w Olsztynie

18. Nowe książki o Warmii i Mazurach

/lipiec - wrzesień 1985/

Publikacje niebeletrystyczne

1. LEŚNIEWSKI Henryk, ODOJ Romuald
Tajemnice Grunwaldzkiego Pola / Henryk Leśniowski, Romuald Odoj. - Olsztyn : Gazeta Olsztyńska ; Olsztyńskie Wydawnictwo Prasowe, 1985. - 60, [3]s. ; 21 cm. - Bibliogr.

Popularne, broszurowe wydanie dot. bitwy pod Grunwaldem. Na jego zawartość treściową składają się następujące rozdziały: - Wchodzenie do historii. - Tajemnice Grunwaldzkiego Pola. - Wśród kaplicznych ruin. - Dzieje Jagiełłowych Kamieni. - Znów na pobojuwisku. Publikacja przeznaczona dla szerokiego kręgu czytelników, a zwłaszcza turystów zwiedzających Warmię i Mazury. I.

2. OSMAŃCZYK Edmund Jan

Wisła i Kraków to Rodło / Edmund Jan Osmańczyk. - Warszawa : Nasza Księgarnia, 1985. - 224 s., [2] tabl. : il. ; 26 x 19 cm.

Publikacja poświęcona jest Polakom walczącym pod znakiem Rodła. Autor przedstawia lata działalności Związku Polaków w Niemczech, założonego w roku 1922, który patronował wielu polskim organizacjom oświatowym i gospodarczym, stanowił trzon walki o zachowanie polskości na Nadodrzu oraz Pomorzu Wschodnim i Zachodnim. II.

3. SIKORSKI Jerzy

Frywatne życie Mikołaja Kopernika / Jerzy Sikorski ; il. Szymon Kobylński. · Wyd. 2. - Olsztyn : "Pojezierze", 1985. - 320 s. - 20 cm.

wznowienie biografii wielkiego astronoma przedstawionej w formie eseju historycznego opartego na dokumentach i źródłach historycznych. Autor zajął się najmniej znaną stroną postaci Kopernika - życiem prywatnym. W wielu problemach przytacza stanowiska różnych badaczy. I.

4. SOB CZAK Kazimierz

Wyzwolenie północnych i zachodnich ziem polskich w roku 1945 / Kazimierz Sobczak. - Wyd. 2 zm. i uzup. - Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1985. - 232 s., 12 tabl. ; 21 cm.

Przedmiotem rozważań autora są koncepcje polityczne polskich ugrupowań w okresie II wojny światowej, walka dyplomatyczna toczona między mocarstwami sojusznicznymi, analiza strategiczno-operacyjna działań wojennych w 1945 r. oraz powstanie i kształtowanie się władzy ludowej. Publikacja ukazała się w 40 rocznicę wyzwolenia i przywrócenia tych ziem Polsce i zawiera ocenę historycznego znaczenia tego faktu. II.

Literatura piękna

5. BRAKONIECKI Kazimierz

Wiersze fizyczne / Kazimierz Brakoniecki. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1985. - 62, [2] s. ; 17 cm.

Następny po "Zrostach" i "Żywotach" zbiór wierszy olsztyńskiego poety urodzonego 12 XII 1952 r. w Barczewie.

6. JAŻDZYŃSKI Wiesław

Czuwajcie w letnie noce / Wiesław Jażdżyński. - Wyd. 2. - Łódź :
Wydaw. Łódzkie, 1985. - 144 s. ; 21 cm.

Wznowienie powieści przeznaczonej dla młodzieży mówiącej
o harcerzach spędzających wakacje na Pojezierzu Warmińskim.
W podziemiach pałacu znajdują się skarby, które pragnie zrabować
szajka przestępców, a grupa harcerzy stara się im to udaremnić.
I.

7. LEWANDOWSKI Jerzy Lew

Przed dokonaniem /Jerzy Lew Lewandowski. - Olsztyn : Wydaw.
Pojezierze, 1985, 101, [3]s. ; 16 cm.

Tomik wiersza pisarza ur. 5 IX 1929 r. w Iłowie, koło Działdowa.
Dotychczas opublikował następujące tomy poezji: "Skrzydła
w kamieniu", "Okaryny", "Wądrówki nie dokonane", "Ciebie Matko
przypominam".

8. OGRODZIŃSKI Władysław

Ulica zwana Bystrą / Władysław Ogrodziński. - Olsztyn : Pojezie-
rze, 1985. - 300, 4 s. : 21 cm.

Powieść znęganego olsztyńskiego pisarza tematycznie związana
z procesami integracyjnymi, jakie miały miejsce na terenach
Warmii i Mazur po II wojnie światowej. I.

9. PANAS Henryk

Judasza dziennik intymny / Henryk Panas. - Olsztyn : Pojezierze,
1985. - 315 s. ; 20 cm.

Książka zawiera kontynuację wspomnień Judasza z apokryfu p. t.
"Według Judasza". Judasz stara się odkryć dzieje pierwszych gmin
chrześcijańskich. I.

10. PANAS Henryk

Według Judasza : apokryf / Henryk Panas. - Wyd. 3 popr. uzup. -
Olsztyn : Pojezierze, 1985. - 256 s. ; 20 cm.

Wznowienie poczytnej powieści tłumaczonej na wiele języków,
której autorem jest znany olsztyński pisarz. Jej treścią są
dzieje apostołskie relacjonowane przez Judasza z pozycji ate-
istycznej.

11. ROJEK Józef Jacek

Sonety nieprawne / Józef Jacek. Rojek. - Olsztyn : Pojezierze, 1985. - 102 s. : 17 cm.

Tomik wierszy olsztyńskiego poety ur. w 1939 r., autora kilku zbiorów poezji.

- I - książki zalecane dla wszystkich bibliotek
- II - książki dla bibliotek miejskich i gminnych
- III - książki dla bibliotek rejonowych

Oprac. Beata Rudzka-Florczuk

Dział IB WBP w Olsztynie

19. Źródła informacyjno-bibliograficzne

/Wybór nabytków WBP w Olsztynie/

1. Leksykon techniki hi-fi i video / Edward Ambroziak [i in.]. - Warszawa : Wyd. Kom. i Łącz., 1980. - 240 s.

Leksykon zawiera zbiór współczesnego słownictwa związanego z techniką przetwarzania sygnałów dźwiękowych, odbiorem i rejestracją sygnałów wizyjnych, eksploatacją sprzętu elektronicznego powszechnego użytku oraz urządzeniami i systemami tematycznymi. Przeznaczony dla szerokiego kręgu użytkowników sprzętu elektronicznego [od wydawcy].

2. Mały poradnik mechanika : praca zbiorowa / aut. Zdzisław Bańkowski [i in.]. - Wyd. 15 całkowicie przer. - Warszawa : Wydaw. N-uk. - Techn., 1984. - 2 t.

T. 1 : Nauki matematyczno-fizyczne, materiałoznawstwo. - 1984. - VIII, [2], 676 s. : rys.

T. 2 : Podstawy konstrukcji maszyn, maszynoznawstwo. - 1984. - VIII, [2], 676 s. : rys.

Poradnik jest książką podręczną, obejmującą podstawowe wiadomości z nauk matematyczno-fizycznych i materiałoznawstwa, podstaw konstrukcji maszyn i maszynoznawstwa. Przeznaczony jest dla tech-

WAŻNIEWSKI Władysław

Bolesław Bierut / Władysław Ważniewski. - Warszawa : "Iskry", 1976. - 70 s.

- 14 III 1801 - 185 rocznica śmierci Ignacego Krasickiego, pisarza, poety /ur. 3 II 1735/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 lipiec-wrzesień/
- 18 III 1871 - 115 rocznica powstania Komuny Paryskiej, pierwszego w dziejach rządu klasy robotniczej
- KOBERDOWA Irena
Komuna Paryska i Polacy / Irena Koberdowa. - Warszawa : "Interpress", 1971. - 99 s.
- KOZŁOWSKI Eligiusz
Na barykadach Paryża : 1871 / Eligiusz Kozłowski. - Warszawa : MON, 1971. - 141 s.
- LISSAGARAY Prosper Olivier
Historia Komuny Paryskiej : 1871 / Prosper Olivier Lissagaray. - Warszawa : KiW, 1971. - 558 s.
- 22 III 1786 - 200 rocznica urodzin Joachima Lelewela, historyka, polityka /zm. 29 V 1861/ /Zestaw. bibliogr. wewnątrz numeru/.
- 30 III 1746 - 240 rocznica urodzin Francisca Goyi, malarza hiszpańskiego /zm. 16 IV 1828/
- FEUCHTWANGER Lion
Goya / Lion Feuchtwanger ; tł. Jacek Fröhling, Janusz Grabowski. - Wyd. 5. - Warszawa : PIW, 1964. - 690 s.
- Francisco Goya y Lucientes : album / oprac. Kazimierz Zawadowski. - Wyd. 2. - Warszawa : "Arkady", 1975. - 48 s.
- OSEKA Andrzej : Malarz dręczony przez potwory. Wiedza i Życie 1979 nr 2 s. 12-16, il.
- 31 III 1886 - 100 rocznica urodzin prof. Tadeusza Kotarbińskiego, filozofa, logika, prakseologa / zm. 3 X 1981 / /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 lipiec-wrzesień/.

Oprac. Beata Rudzka-Florczuk
Dział IB WBP w Olsztynie

VI. 20. KALENDARIUM ROCZNIC I OBCHODÓW

/styczeń - marzec/

- 7 I 1901 - 85 rocznica urodzin Stanisława Dubois, działacza
PPS /zm. 21 VIII 1942/
KRZYWOBŁOCKA Bożena
Stanisław Dubois / Bożena Krzywobłocka. - Warszawa :
PZWS, 1969. - 68 s.
Stanisław Dubois / Bożena Krzywobłocka // W : Sztu-
feta pokoleń : sylwetki działaczy młodzieżowych /
oprac. Stanisława Jarecka - Kimłowska. - Warszawa :
"Iskry", 1971. - S. 72-96
TEMICKI Jan
Stanisław Dubois / Jan Tomicki. - Warszawa : "Isk-
1980. - 118 s.
- 10 I 1856 - 130 rocznica urodzin Jana Karola Sembrzyckiego, his-
toryka, folklorysty, pisarza, mazurskiego działacza
oświatowego /zm. 8 III 1919/
MONKIEWICZ Waldemar, TROCZEWSKI Zbigniew
Ludzie związani z regionem północno-wschodnim / Wal-
demar Monkiewicz, Zbigniew Troczewski. Cz. 3 : Bar-
dziej znani naukowcy, publicyści i wydawcy. - Biały-
stok, 1979. - S. 39-40 : Sembrzycki Jan Karol
OLEKSIŃSKI Jerzy
I nie ustali w walce / Jerzy Oleksiński. - Warszawa :
NK, 1980. - S. 200-204 : Jan Karol Sembrzycki
- 12 I 1876 - 110 rocznica urodzin Jacka Londona, pisarza amery-
kańskiego /zm. 22 XI 1916/
KUNCEWICZ Piotr
W poszukiwaniu niecodzienności / Piotr Kuncewicz. -
Warszawa : KAW, 1978. - S. 280-287 : Stary London
młodych czytelników

STONE Irving

Jack London : żeglarz na koniu / Irving Stone ; tł.
Kazimierz Piotrowski. - Warszawa : PIW, 1959. - 420 s.

17 I 1706 - 280 rocznica urodzin Benjaminą Franklina, amerykańskie-
go fizyka, polityka i publicysty / zm. 17 IV 1790/

Wizje Stanów Zjednoczonych w pismach Ojców Założycieli
/ wybór i oprac. Wiktor Osiatyński ; tł. Andrzej Jara-
czewski. - Warszawa : PIW, 1977. - S. 73-85 : Benjamin
Franklin : 1706-1790

SOS Endre

Ten co ujarzmił pioruny / Endre Sos ; tł. Camilla Mon-
dral. - Warszawa : "Iskry", 1962. - 337 s.

TWAROGOWSKI Tadeusz

Ich pasją była fizyka : pogromca piorunów : wielki sa-
mouk / Tadeusz Twarogowski. - Warszawa : NK, 1976. -
204 s.

1946 - 40 rocznica śmierci Feliksa Nowowiejskiego, kompozytora
/ur. 7 II 1877/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl.
1976 listopad-grudzień/

30 I 1926 - 160 rocznica śmierci Stanisława Staszica, działacza
i pisarza politycznego, uczonego okresu oświecenia
/ur. 1755/

CHYRA-ROLICZ Zofia

Stanisław Staszic / Zofia Chyra-Rolicz. - Warszawa :
PWN, 1980. - 156 s.

SIKORA Jerzy

Stanisław Staszic / Jerzy Sikora. - Katowice : "Śląsk",
1974. - 385 s.

SZACKA Barbara

Stanisław Staszic / Barbara Szacka. - Warszawa : PIW,
1966. - 270 s.

WINNICKA Halina

Stanisław Staszic / Halina Winnicka. - Warszawa : PZWS,
1964. - 46 s.

- 27 I 1756 - 230 rocznica urodzin Wolfganga Amadeusza Mozarta,
kompozytora austriackiego /zm. 5 XII 1791/
EINSTEIN Alfred
Mozart : człowiek i dzieło / Alfred Einstein ; tł.
Adam Rieger. - Wyd. 2. - Kraków : PWM, 1983. - 512 s.
- JAROCIŃSKI Stefan
MOZART / Stefan Jarociński. - Wyd. 5. - Kraków : PWM,
1983. - 176 s.
- TORNIUS Valerian
Wolfgang Amade : powieść o Mozarcie / Valerian Tor-
nius ; tł. Maria Kurecka, Witold Wirpsza. - Kraków :
PWN, 1971. - 396 s.
- 27 I 1826 - 160 rocznica urodzin Michaiła Sałtykowa-Szczedrina,
pisarza rosyjskiego /zm. 10 V 1889/
Literatura rosyjska w zarysie / red. Zbigniew Baran-
ski, Antoni Semczuk. - Warszawa : PWN, 1975. - t.
517-527 : Michaił Sałtykow-Szczedrin.
- SZYSZKO Tadeusz
Sałtykow Szczedrin w piśmiennictwie polskim lat 1872-
1914 / Tadeusz Szyszko. - Wrocław : Zakł. Narod. im.
Ossolińskich, 1965. - 178 s.
- ZAJCEW Michał : Wielki Sałtykow. / W 150-lecie uro-
dzin/. Lit. Radz. 1976 nr 3 s. 130-135
- 29 I 1866 - 120 rocznica urodzin Romain Rollanda, francuskiego
powieściopisarza /zm. 30 XII 1944/
KARCZEWSKA-MARKIEWICZ Zofia
Romain Rolland / Zofia Karcewska-Markiewicz. - War-
szawa : WP, 1964. - 298 s.
- KRZYWICKA Irena
Wielcy i niewielcy / Irena Krzywicka. - Warszawa :
"Czytelnik", 1960. - S. 44-55 : Wizyta u Romain Rol-
landa

ROLLAND Romain

Świadek epoki : dziennik, publicystyka, krytyka, korespondencja / Romain Rolland ; wybór Maciej Żurowski ;
tł. Wacław Berent [i in.] . - Warszawa : PIW., 1965. -
500 s.

31 I 1946 - 40 rocznica proklamowania Węgierskiej Republiki Ludowej

KOŁOMEJCZYK Norbert

Węgierska Republika Ludowa : zarys rozwoju społeczno-politycznego / Norbert Kołomejczyk. - Warszawa : MON, 1983. - 284 s.

OLSZAŃSKI Tadeusz

Spotkanie z Węgrami / Tadeusz Olszański. - Warszawa : KAW, 1982. - 220 s.

PELCZAK Wacław

Historia Węgier / Wacław Pelczak. - Wyd. 2 popr. i uzupełn. - Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1983. - 413 s.
U przyjaciół : WRL / red. nauk. Edward Piekarski. - Warszawa : KAW, 1982. - 208 s.

2 II 1876-110 rocznica urodzin Marii Koszutskiej ps. Wera, Kostrzewska, działaczka PPS-Lewicy, współorganizatorki KPP /zm. 1939/

DROZDOWSKI Marian Marek

Warszawa XX wieku / Marian Marek Drozdowski. - Warszawa : MON, 1976. - S. 347-352 : Wera

KASPRZAKOWA Janina

Maria Koszutska / Janina Kasprzakowa. - Warszawa : "Iskry", 1976. - 72 s.

MICHTA Norbert : Maria Kostrzewska-Koszutska. Mies. Lit. 1978 nr 5 s. 71-77

4 II 1746 - 240 rocznica urodzin Tadeusza Kościuszki, generała, naczelnika sił zbrojnych w powstaniu 1794 r. /zm. 5 X 1817/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Stat. Inf. Bibl. 1977 lipiec-sierpień/

- 9 II 1881 - 105 rocznica śmierci Fiodora Dostojewskiego, pisarza rosyjskiego / ur. 11 XI 1821 /
- BURSOV Borys
Osobowość Dostojewskiego / Borys Bursow : tł. Alicja Wołodzko. - Warszawa : PIW, 1983. - 636 s.
- KUŁAKOWSKA Danuta
Dostojewski : dialektyka niewiary / Danuta Kułakowska. - Warszawa : KiW, 1981. - 268 s.
- MAKIEWICZ Stanisław
Dostojewski / Stanisław Mackiewicz. - Wyd. 2. - Warszawa : Pax, 1979. - 200 s.
- Okrutny talent : Dostojewski we wspomnieniach, krytyce i dokumentach / wybór Zbigniew Podgórceki ; tł. Małgorzata Biernacka [i in.]. - Kraków : WL, 1984. - 375 s.
- SMAGA Józef
Fiodor Dostojewski / Józef Smaga. - Kraków : PWN, 1974. - 38 s.
- 10 II 1856 - 130 rocznica urodzin Walentego Barczewskiego, księdza katolickiego, działacza narodowego, pisarza, historyka, folklorysty /zm. 28 V 1928/
- OGRODZIŃSKI Władysław
Przypomniane piórem / Władysław Ogrodziński. - Olsztyn : "Pojezierze", 1962. - S. 121-183 : Pozytywista z warszawskiego zaścianka.
- OGRODZIŃSKI Władysław
W cieniu samotnych wież / Władysław Ogrodziński. - Olsztyn : "Pojezierze", 1962. - S. 153-170 : Serce pozytywisty
- OLEKSIŃSKI Jerzy
I nie ustali w walce / Jerzy Oleksiński. - Warszawa : NK, 1980. - S. 204-210 : Walenty Barczewski
- ZIENTARA-MALEWSKA Maria
Śladami twardej drogi / Maria Zientara-Malewska. - Warszawa : "Pax", 1966. - S. 87-115 : Pleban brąszewicki.

- 18 II 1546 - 440 rocznica śmierci Martina Lutera, niemieckiego reformatora religijnego /ur. 10 XI 1483/
GRZEGORZEWSKI Tadeusz : Barbarzyńca z północy w "Nowym Babilonie" czyli wielka podróż Marcina Lutera. Mówią Wieki 1978 nr 2 s. 22-27, il.
KRZEMIŃSKI Adam : Przy tym obstawał i nie mógł inaczej. Polityka 1983 nr 50 s. 14, il.
ŚCIEGIENNY Andrzej
Luter / Andrzej Ściegienny. - Warszawa : WP, 1967. - 201 s.
TODD John M.
Marcin Luter : studium biograficzne / John M. Todd ; tł. Tadeusz Szafranski. - Warszawa : "Pax", 1970. - 297 s.
- 24 II 1941 - 45 rocznica śmierci Emila Zegadłowicza, pisarza, dramaturga /ur. 20 VII 1888/
EUSTACHIEWICZ Lesław
Geniusz czy potęga reklamy / K.W. Zawodziński // W :: Dwadziestolecie 1919-1939 / Lesław Eustachiewicz. - Warszawa : WSiP, 1983. - S. 171-180
KOZIKOWSKI Edward
Portret Zegadłowicza bez ramy : opowieść biograficzna na tle wspomnień osobistych / Edward Kozikowski. - Warszawa : LSW, 1966. - 567 s.
STUDENCKI Władysław
Twórczość dramatyczna Emila Zegadłowicza / Władysław Studencki. - Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1962. - 195 s.
- 5 III 1901 - 85 rocznica urodzin Juliana Przybosa, poety, esyisty /zm. 6 X 1970/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 kwiecień - czerwiec/
- 5 III 1966 - 20 rocznica śmierci Anny Achmatowej, poetki radzieckiej /ur. 23 VI 1888/
IRANOWSKI Ignacy : Spotkania z Achmatową. Tł. Anna Sarachanowa. Życie Lit. 1977 nr 45 s. 8, il.

POLLAK Seweryn

Srebrny wiek i później : szkice o literaturze rosyjskiej / Seweryn Pollak. - Warszawa : "Czytelnik", 1971. - S. 5-42 : O Annie Achmatowej wspomnienie

SPRUSIŃSKI Michał

Imiona naszego czasu / Michał Sprusiński. - Kraków : WL, 1974. - S. 268-272 : Szept Achmatowej

6 III 1926 -60 rocznica urodzin Andrzeja Wajdy, reżysera filmowego i teatralnego

GRODZICKI August

Reżyserzy polskiego teatru / Andrzej Grodzicki. - Warszawa : "Interpress", 1979. - S. 173-184 : Wajda

JACKIEWICZ Aleksander

Mistrzowie kina współczesnego / Aleksander Jackiewicz. - Warszawa : WaiF, 1977. - S. 196-199 : Wajda

KARPIŃSKI Maciej

Andrzej Wajda - teatr / Maciej Karpiński. - Warszawa : WaiF, 1980. - 147 s.

MRUKLIK Barbara

Andrzej Wajda / Barbara Mruklik. - Warszawa : WaiF, 1969. - 125 s.

8 III 1901 - 85 rocznica śmierci Aleksandra Gierymskiego, malarza polskiego /ur. 30 I 1850/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 lipiec-wrzesień/

12 III 1956 - 30 rocznica śmierci Bolesława Bieruta, działacza ruchu robotniczego, prezydenta RP, premiera, I sekretarza KC PZPR /ur. 18 IV 1892/

KANTYKA Jan : W najtrudniejszych latach. Bolesław Bierut /1892-1956/. Panorama 1984 nr 9 s. 10-13, il.

RECHOWICZ Henryk

Bolesław Bierut : 1892-1956 / Henryk Rechowicz. - Wyd. 2 zm. i rozsz. - Kraków : PWN, 1977. -291 s.

WAŻNIEWSKI Władysław

Bolesław Bierut / Władysław Ważniewski. - Warszawa : "Iskry", 1976. - 70 s.

- 14 III 1801 - 185 rocznica śmierci Ignacego Krasickiego, pisarza, poety /ur. 3 II 1735/ /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 lipiec-wrzesień/
- 18 III 1871 - 115 rocznica powstania Komuny Paryskiej, pierwszego w dziejach rządu klasy robotniczej
- KOBERDOWA Irena
Komuna Paryska i Polacy / Irena Koberdowa. - Warszawa : "Interpress", 1971. - 99 s.
- KOZŁOWSKI Eligiusz
Na barykadach Paryża : 1871 / Eligiusz Kozłowski. - Warszawa : MON, 1971. - 141 s.
- LISSAGARAY Prosper Olivier
Historia Komuny Paryskiej : 1871 / Prosper Olivier Lissagaray. - Warszawa : KiW, 1971. - 558 s.
- 22 III 1786 - 200 rocznica urodzin Joachima Lelewela, historyka, polityka /zm. 29 V 1861/ /Zestaw. bibliogr. wewnątrz numeru/.
- 30 III 1746 - 240 rocznica urodzin Francisca Goi, malarza hiszpańskiego /zm. 16 IV 1828/
- FEUCHTWANGER Lion
Goya / Lion Feuchtwanger ; tł. Jacek Fröhling, Janusz Grabowski. - Wyd. 5. - Warszawa : PIW, 1964. - 690 s.
- Francisco Goya y Lucientes : album / oprac. Kazimierz Zawadowski. - Wyd. 2. - Warszawa : "Arkady", 1975. - 48 s.
- OSEKA Andrzej : Malarz dręczony przez potwory. Wiedza i Życie 1979 nr 2 s. 12-16, il.
- 31 III 1886 - 100 rocznica urodzin prof. Tadeusza Kotarbińskiego, filozofa, logika, prakseologa / zm. 3 X 1981 / /Zestaw. bibliogr. - zob. Mat. Inf. Bibl. 1980 lipiec-wrzesień/.

VII. KRONIKA BIBLIOTEK. FAKTY I WYDARZENIA

Z OKRESU : lipiec - wrzesień 1985 r.

21. Sesja naukowa "Kultura w integracji Ziemi Odzyskanych".

W dniach 26-27 września 1985 r. obradowała w Olsztynie sesja poświęcona roli kultury w integracji Ziemi Odzyskanych - zorganizowana przez Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie i Instytut Kultury w Warszawie.

W sesji uczestniczyła cała plejada wybitnych uczonych a patronat nad nią objęli Minister Kultury i Sztuki oraz Wojewoda Olsztyński. O przebiegu sesji i wygłoszonych podstawowych referatach obszernie informowały środki masowego przekazu, w "Bibliotekarzu Olsztyńskim" sygnalizujemy więc tylko fakt, że w jej programie uwzględniono dość obszernie problemy rozwoju czytelnictwa i pracy bibliotek. Zagadnienia te zdominowały obrady sekcji I /Literatura. Biblioteki. Ruch wydawniczy/ - której obradami kierowali: dr Stanisław Czajka /dyrektor Biblioteki Narodowej/ i mgr Roman Zawryca wicz /dyrektor WBP w Olsztynie/. I tak o pierwszych latach rozwoju bibliotek i czytelnictwa na Ziemiach Zachodnich /1946-1985 mówił w swoim referacie doc. dr Jan Wróblewski, zaś dr Jerzy Mańka z Biblioteki Narodowej przedstawił rozwój bibliotek i czytelnictwa na Ziemiach Odzyskanych w świetle analiz statystycznych. Autorzy Komunikatów poinformowali o problemach rozwoju bibliotek i czytelnictwa w kilku regionach. Wygłosili je : mgr Juliusz Bernard z Wrocławia /początki bibliotek na Dolnym Śląsku/, mgr Danuta Przemieniecka z Koszalina /biblioteki publiczne Pomorza Środkowego w l. 1945-1984/, mgr Maria Pospiecha z Gdańska /początki b-stwa publicznego na Pomorzu Gdańskim/ , mgr Jan Burakowski z Olsztyna /rozwój bibliotek i czytelnictwa w woj. olsztyńskim w l. 1950 - 1984/.

J.B.

22. Zmiany lokalowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej.

W miesiącach letnich i jesiennych 1985 r. zanotowaliśmy wiele zmian lokalowych dotyczących centrali WBP. Związane były z otrzymaniem nowych pomieszczeń i remontami a ich efektem jest polepszenie warunków pracy szeregu agend WBP.

Zmiany w Starym Ratuszu. Z pomieszczeń "historycznej" siedziby WBP wyprowadzono w czerwcu dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Tak więc obecnie w Starym Ratuszu mieści się już tylko Książnica /Wypożyczalnia i Czytelnia Naukowa, magazyny/ i ściśle związane z jej działalnością dział Informacyjno-Bibliograficzny. Wyprowadzenie działu GiOZ pozwoliło polepszyć znacznie warunki pracy Czytelni Naukowej /otrzymała dodatkowe pomieszczenie na magazyn książek/ oraz działu Informacyjno-Bibliograficznego. W miesiącach letnich przeprowadzono w pomieszczeniach na I piętrze remont, w trakcie którego, m.in. zbudowano pomieszczenie na szatnię i upiękuszono pomieszczenia.

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów WBP w nowej siedzibie. Jak wspominałem wyżej, w czerwcu przeniósł się do nowych pomieszczeń o powierzchni ok. 220 m², przy ul. Żołnierskiej 11^a, dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Mieszczą się one w 1-piętrowym pawilonie handlowo-usługowym, obok pomieszczeń filii nr 22. Jest to lokal obszerny, dający możliwość racjonalnego i wygodnego zorganizowania pracowni działu. Nowe warunki pozwoliły m.in. na wyodrębnienie pomieszczenia w którym oprawia się książki w folię. Wielką wygodą jest też zlokalizowanie w sąsiedztwie działu dużego pomieszczenia magazynowego w którym umieszczono część zbiorów WBP związanych bezpośrednio z bieżącą pracą działu /m.in. księgozbiory dla planowanych filii, egzemplarz obowiązkowy/. Dużym natomiast minusem jest oddanie lokalu działu od Książnicy WBP /Stary Ratusz/ i innych agend WBP.

Nowy lokal dyrekcji WBP w Olsztynie. Z końcem września 1985 r. WBP w Olsztynie przejęła na swoje potrzeby odremontowany i częściowo przebudowany budynek w centrum miasta /przy ul. 1 Maja 5/-przekazany na cele biblioteczne przez władze miejskie. W budynku tym - o powierzchni użytkowej ponad 700 m² - mieściła się po roku 1945 restauracja "Wiarus" a następnie przedszkole.. Obecnie umieszczono w nim część agend centrali WBP /dyrekcja i administracja, księgowość, działy:

Zbiorów Specjalnych - z czytelnią i wypożyczalnią muzyczną, Uos-
tępnienia Zbiorów i Instrukcyjno-Metodyczną/ oraz filię nr 5 dla
dzieci i młodzieży do lat 18. Duże znaczenie ma wyodrębnienie spo-
rej sali konferencyjno-odczytowej, w której będą się odbywać zaję-
cia szkoleniowe dla bibliotekarzy organizowane przez WBP i olsztyń-
ską filię Policealnego Zaocznego Studium Bibliotekarskiego a także
odczyty i spotkania autorskie.

Uzyskanie lokalu przy ul. 1 Maja 5 polepszyło nieco warunki
pracy niektórych działów i agend WBP ale nie rozwiązało jej głów-
nych problemów lokalowych do których zaliczyć trzeba niedostatecz-
ną powierzchnię Książnicy /wypożyczalnia i czytelnia naukowa, ma-
gazyn główny/ oraz rozproszenie w kilku punktach miasta agend Cen-
trali.

J.B.

23. Z życia Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki

Kolejne posiedzenie Zgromadzenia Delegatów ZZPKiS odbyło się
20-21 września 1985 r. Na posiedzeniu została, m.in., powołana
Komisja Interwencyjna w 5-osobowym składzie. Zadaniem Komisji jest
badać sprawy związane z ewentualnymi sporami w zakładach pracy
i wydawać w tych sprawach orzeczenia. Przy Federacji jest również
zatrudniony radca prawny do którego mogą się zgłaszać po porady
związki i indywidualni członkowie ZZ PKiS.

Do Federacji ZZPKiS należy aktualnie 126 związków działają-
cych w instytucjach kulturalnych. Wobec odmowy zarejestrowania
Federacji ZZ Bibliotek /z uwagi na brak ustawowej ilości członków/
związki istniejące przy bibliotekach zgłaszają ostatnio licznie
swój akces do Federacji ZZ Pracowników Kultury i Sztuki.

Federacja ZZPKiS mawiązała kontakty ze związkami zawodowymi
pracowników kultury NRD i Czechosłowacji. Grupy działaczy naszej
Federacji przebywały na szkoleniach związkowych w NRD /na wiosnę/
i w Czechosłowacji /we wrześniu/. W najbliższym czasie konkretne
formy współpracy zostaną nawiązane z Bułgarią, Węgrami i ZSRR.
Będą przedyskutowane także problemy współpracy i wymiany w zakre-
sie kolonii letnich dla dzieci i wczasów pracowniczych.

Dotychczas w poszczególnych związkach obowiązywały składki związkowe w różnej wysokości. Zgromadzenie delegatów postanowiło ujednoczyć składkę na poziomie 1% poborów miesięcznych.

Sabina Dogwiłło

24. Kolejne "Zestawienie pomocy metodycznych znajdujących się w Gabinetie Metodycznym WBP w Olsztynie".

W najbliższym czasie do wszystkich bibliotek naszego województwa trafi "Wykaz nr 3" pomocy metodycznych znajdujących się w zbiorach Gabinetu Metodycznego WBP." Wykaz ten jest kontynuacją analogicznych zestawień, opracowanych w dziale Instrukcyjno-Metodycznym Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie i opublikowanych w latach 1970 i 1973.

Zestaw obejmuje pomoce metodyczne zawarte w "Poradniku Bibliotekarza", bibliotecznych repertuarowych czasopism "Nasz Klub" i "Inspiracje", w biuletynach poszczególnych bibliotek wojewódzkich, prace nadesłane do WBP z bibliotek terenowych, bądź opracowane w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym w latach 1973-1983. Układ materiału jest alfabetyczny, według haseł przedmiotowych i obejmuje 339 pozycji. Wśród nich znakomitą większość stanowią wieczory literackie i literacko-muzyczne /76/ oraz lekcje biblioteczne /69/ na przeróżne okazje.

Większość materiałów niedostępna jest dla bibliotekarzy pracujących w terenie, dlatego serdecznie zapraszamy do korzystania z naszych zasobów. Wszystkie bowiem pomoce można będzie wypożyczyć w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym WBP. Przyjmujemy wszelkie zgłoszenia: pisemne, telefoniczne, bądź osobiste.

Krystyna Bartoszewicz-Zykubek

25. Kalendarium wydarzeń z życia bibliotek publicznych i zakładowych oraz organizacji społecznych środowiska.

- 2 VII - Posiedzenie Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Ochrony Środowiska MGRN w Górowie Izaweckim - z udziałem z-cy Naczelnika Miasta i Gminy, przedstawicieli PRON-u i dyrekcji WBP. Ustalono, że zarówno bieżąca poprawa warunków pracy Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, jak i trwałe rozwiązanie jej problemów lokalowych jest sprawą pilną. Do kwestii tej Komisja ma wrócić w terminie jesiennym a do tego czasu Naczelnik MiG sproczytuje możliwość działania w tym zakresie i określi przybliżone koszty inwestycji.
- 8 - 12 VII - Z delegacją związkowców olsztyńskich /WZZ/ przebywających w Kaliningradzie Stanisława Borodynko - przewodniczącego Zw. Zawodowego Pracowników Bibliotek przy WBP. Związki olsztyńscy odbyli liczne rozmowy z kolegami radzieckimi a także zwiedzili, m.in., zakłady pracy, obiekty młodzieżowy w Swietłogorsku i klub sportowy "Sport".
- 16 VII - W wieku 86 lat zmarła nestorka bibliotekarek olsztyńskich - Czesława Szepelska. Pracowała w WBP w l. 1952-1960 jako kierowniczka filii dla dzieci i młodzieży.
- 19 VII - W nowo wybudowanym Wiejskim Domu Kultury w Idzbarku /gm. Ostróda/ otwarto filię biblioteczną. Dom Kultury /przy miejscowej Remizie Strażackiej/ wybudowano staraniem miejscowego społeczeństwa i władz gminnych.
- 31 VIII - Odeszła na emeryturę Abna Zawadzka - kier. Filii Gromadzkiej w Franknowie, gm. Jeziorany. Pracowała od 1 lutego 1959 r., należy do najbardziej zasłużonych bibliotekarek wiejskich woj. olsztyńskiego /zob. też: Henryk Jakubiec - "Portret człowieka aktywnego. O Annie Zawadzkiej z Franknowa". Bibliotekarz Olsztyński 1985 nr 2/. Następczynią Pani Anny została jej córka - Bożena Dziama.

- 31 VIII - Ze stanowiska kier. GBP w Kozłowie odeszła Barbara Szymańska /przenosiny rodziny do Warszawy/, pozostawiając niestety sporo zaniedbań. Stanowisko kierownika objęła z dniem 1 IX mgr Elżbieta Drzazga, z zawodu zootechnik, pracująca w GBP od 1 maja 85r.
- 1 IX - Znacznie polepszyły się warunki pracy MGBP w Lubawie. Biblioteka przejęła pomieszczenia zajmowane dotychczas przez MG Komitet PZPR /ok. 100 m²/. Urządzono w nich oddział dla dzieci /z czytelnią/ oraz pracownię działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów i dyrektora MGBP.
- 9 IX - Staraniem WBP w Olsztynie ukazał się poradnik bibliograficzny "Warmia i Mazury 1945-1984" opracowany przez mgr Bożenę Wasilewską /zob. nota "Warmia i Mazury. Poradnik bibliograficzny 1945-1984"/.
- 12 IX - Posiedzenie Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych WK ZSL w Olsztynie poświęcono sprawom upowszechniania czytelnictwa na wsi. Informację na ten temat przedłożył Jan Burakowski - z-ca dyrektora WBP. Członkowie wykazali żywe zainteresowanie sprawami czytelnictwa i pracy bibliotek na wsi - szczególnie problemami pracy punktów bibliotecznych, bibliotek publiczno-szkolnych i biblioteki objazdowej.
- 18 IX - W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bartoszycach odbyło się spotkanie młodzieży z Jerzym Ignacukiem. W spotkaniu wzięli udział uczniowie bartoszyckich szkół ponadpodstawowych oraz członkowie grupy literackiej "Barcja".
- 19 -20 IX - W świetlicy Polskiego Związku Niewidomych przy ul. Mickiewicza 17 i w czytelni Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przy ul. Kołobrzeskiej 27 odbyło się szkolenie bibliotekarzy i kierowników punktów bibliotecznych zakładów leczniczych służby zdrowia. Młodocymi tematami były: nowe zasady katalogowania zbiorów oraz obsługa czytelników chorych i niepełnosprawnych. Seminarium zorganizowane zostało

przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w porozumieniu z Wydziałem Zdrowia i Opieki Społecznej UW.

- 26-27 IX - W Olsztynie odbyła się sesja naukowa poświęcona roli kultury w integracji Ziemi Odzyskanych, zorganizowana przez Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie i Instytut Kultury w Warszawie /zob. notę "Sesja Naukowa/.
- 27 IX - Nowy lokal, w pawilonie Ośrodka Kultury, uzyskała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Bisztyнку. Dotychczas, przez okres około 20 lat, MGBP mieściła się w zabytkowej Bramie Lidzbarskiej, w wyjątkowo zimnych pomieszczeniach /zimny lokal czytelnicy nie byli użytkownicy/. Czytelnicy musieli też pokonywać bardzo niewygodne, niebezpieczne wręcz, schody. Obecny lokal, aczkolwiek dość skromny /60 m²/, zapewnia bez porównania lepsze warunki upowienienia książki. Inwestycja, choć mała, trwała rekordnie długo /pierwszy termin oddania pawilonu wyznaczono na 1979 r./.
- 30 IX - WBP w Olsztynie przejęła na swoje potrzeby /po kapitalnym remoncie/ budynek dawnego przedszkola przy ul. 1 Maja 5 /zob. notę "Zmiany lokalowe WBP"/.
- 30 IX - Ze stanowiska z-cy dyrektora WBP w Olsztynie ustąpił, na własną prośbę, mgr Jan Burakowski. Od 1 X objął on stanowisko instruktora WBP.

Oprac. J.B.

